זכרו תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב

מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק זצוקללה"ה זיע"א

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רבי עקיבא 65 בני ברק

פרשת צו - זכור - פורים

י"ג אדר ב' תשע"א

גליון תק"ט

זמני כניסת ויציאת השבת

	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
בני ברק	5:28	6:28	7:04
ירושלים	5:13	6:26	7:07
בארא פארק	6:47	8:07	8:19

גליון מוגדל

שיחות קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

שבת זכור תשס"ח- ארה"ב

אוחזים אנו עתה בש"ק שקוראין בה פרשת זכור שע"ש זה נקראת זו הש"ק שבת זכור והנה **הרבי מרן מוהרמ"מ זיע"א** אמר פעם בשבת זכור כמה מילים שהם כוללים הכל, וכך דיבר בקדשו וכה אמר שהוא העמלק כולל כל הרע וכללות כל הרע והוא עמלק הוא כולל הכל דהיינו את כל הרע שבעולם וכולל את כל זה הרע כי הוא זה שמפריע להכל והוא לא נותן לשמור תורה ומצוות קדושה וטהרה ועמלק כולל את כל הרע, וממילא מזה ומכאן שמדה טובה מרובה שמחיית עמלק הוא כולל את כל הטוב ולכן אז דייקא כשיהיה מחיית עמלק בשלימות אז יהיה הבוכ"ע שמו שלם וכסאו שלם וממילא גם אז יהיו כל השמחות בגו"ר ותו"ג במק"א וגאולה שלימה ובנין ביהמ"ק.

וכן מובא בסה"ק מדרש שישראל אמרו לבוכ"ע אנו איננו יכולים למחות אזא ביטערע שווערע טומאה אז עונה ואומר להם הבוכ"ע תדעו שע"י שאתם מזכירים זכירת מחיית עמלק למטה אז אני הרבש"ע מוחה אותו למעלה, ועל זה אנו מחכים ומצפים בגו"ר ואז כבר יהי' איש תחת גפנו ותאנתו ונראהו עין בעין ומלאה הארץ דעה את ה'.

ולכן בכל מצות עשה של מחיית עמלק ה' מוחה אותו למעלה וע"י כל בקשה של ישראל למחיית עמלק אנו זוכים שה' ימחה אותו ולזה אנו מצפים שהבוכ"ע ימחה את כל הרע שכנ"ל עמלק כולל את כל הרע, ולכן נדבר ג"כ מענין זה שכולל הכל, שכידוע עמלק מרומז על גיאות ומגיאות באים כל הצרות, וכמו שא' בספה"ק עמל"ק בגימ' ר"ם שזה גיאות כי עמלק מחפש אך גיאות ומזה נצמח שהיכן שיש גיאות אז רח"ל אין אני והוא יכולין לדור, ולכן על הגאה אי' דוחק רגלי שכינה כביכול ר"ל ולכן כל זמן שעמלק קיים כביכול אין השם שלם ואין הכסא שלם משא"כ להיפך ע"י מדת ענווה אז כמה שנמצאים יותר נמוך ובנמיכות רוח אז עיד"ז דייקא יכולים תמיד להתעלות ולהתקרב לאבשב"ש יותר ויותר שהרי אפי' שכ' אני ה' השוכן איתם בתוך טומאותם אך עכ"ז ולעומת זה גאות גרוע מזו הטומאה.

וכן אי' מאמר מה**מאור ושמש** שאם זכה אדם להיות זה הענו האמיתי אזי כמה שהוא יותר עניו כך הוא יותר נקי מחטאים ולא יכול הוא להיות בחטאים כי הכל נמשך מגיאות, וכדאי' מאמר מ**חובת הלבבות** וקדמונים שהאנשים הנקיים מכל עוון אז דייקא הם מפחדים מעבירה שגרועה מכל העבירות והיא הגיאות, והאנשים הצדיקים שומרי תומ"צ הם צריכים ליזהר ביותר שלא ליפול לגיאות כי בזה ח"ו עלולים לבוא לירידה אחר ירידה ונפילה אחר נפילה רח"ל עד שאול תחתית רח"ל. וכמו שכבר אמרנו לפרש מש"כ **ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו**, שבאה תוה"ק לומר לנו שאפי' יהודי נקי בתכלית מכל חטא עבירה ועוון ואשמה וגם עובד את ה' במסי"נ והכל אצלו בשלימות ג"כ עליו מאוד ליזהר באזהרת תוה"ק שאמרה **ולא תעלה במעלות** ולא יחליט א"ע שהוא בשלימות העלי' והמעלה שאז ח"ו יכשל ויפול בגאות ולכן הזהירה תוה"ק "ולא תעלה במעלות" שלא ליפול לגיאות כי אם כן יעלה עצמו שם אז ח"ו עלול ליפול לנפילה לשאול תחתית שזהו **אשר לא תגלה ערוותך עליו** אם הוא מונח ח"ו בגיאות. **וכל** היצה"ר ונחש הקדמוני מתחיל מגיאות שכן היה עם הנחש הקדמוני שהחל עם גיאות ואמר רח"ל והייתם כאלוקים, ולכן הנחש הקדמוני דיבר אפיקורסות כי מגאות ר"ל באים לאפיקורסות ולכן בזה רצה קודם להפיל גיאות בשלעכטע גויים וכשיש גיאות כבר נמצאים רח"ל שבויים ביד היצה"ר ורם לבבך ושכחת רח"ל.

משא"כ מי שיש לו ענוה והוא ענו האמיתי אז הוא דייקא מפחד יותר מהבוכ"ע ויש לו יותר יראת שמים ולכן גם כמה שיש ענווה אמיתית זה שמירה אמיתית ועי"ז נהיים שטייגען עוד ועוד, וכמובא **באגרת הרמב"ן** ז"ל זי"ע "וכל דבריך יהא בנחת" וכמש"כ שם שענווה זה יסוד המידות טובות ואז גם תעלה על לבך מידת היראה אם יהא לך ענווה, כי העניו האמיתי הוא שבור בקרבו ובתוכו ומפחד מה' בכל ענין, ולכן כמה שיש יותר ענווה כך אז יש יותר שמירה מחטאים עוונות ופשעים כי אז דואגים ע"ע שיוכלו להתקרב לאבינו שבשמים, ולכן אז זהו מידה טובה מרובה שזוכים להשראת השכינה ומתעלים העכער בעסער און בעסער. ואז וייטער מתעלים גם בבחי' בין אדם לחבירו שזה גם כלול בזה כי אם יש גיאות אזי כמו ששוחחנו שזה הגאה אינו יכול להיות ולחיות באחדות שהרי הוא מחכה שהשני קודם יצחצח נעליו ויתכופף אליו ורח"ל אינו יכול להיות באחדות באהבת חברים ואהבת ישראל כי אינו מביט עליהם בעיניו והוא רחוק מהם בליבו, ולכן מידה טובה מרובה הוא הענו האמיתי שמתנהג כמש"כ באגרת הרמב"ן ז"ל "וכל אדם יהיה גדול בעיניך", כי הוא יודע שצווייטער איד איז אסאך חשובער פאר מיר און גרעסער פון מיר וצריכים לכבדו כ"כ ולאהוב אותו ולקרבו, ולכן יהודים אוחזים בענווה אמיתית שמכבדים החבר השני עד למאוד ואם כל יהודי חושב כנ"ל עי"ז יכול להיות געולדיגע אחדות בינו ובין כל ישראל.

ואכן די הייליגע זיסע "אגרת הרמב"ן" הוא מעט הכמות ורב האיכות, וכמו שאמרנו כמ"פ שבזאת האגרת מונח כל יסודות הענווה ומידות הטובות ויר"ש, וכוללת עניני בין אדם לחבירו ובין אדם למקום וזה כולל הכל, והכל נמצא בו, וכולה תפילה וגעגועים לבוכ"ע, וכ"כ מדבר על מדת הענווה כמש"כ שם ועתה בני דע וראה במה יתגאה לב האדם וכו' אם בעושר ה' מוריש ומעשיר ואם בכבוד וכו' חשוב בליבך כי אתה חייב ממנו והוא זכאי ממך שאם הוא חוטא הוא שוגג ואתה מזיד וכו' דהיינו שאפי' שיודע אתה שהוא חוטא כ"כ ואעפ"כ עליך לכבדו כי הוא יותר חשוב ממך אזוי וייט דארף מען האלטן אז די חבר איז בעסער פון מיר, ולהיות בענווה ובבחי' לב נשבר ונדכא כו', שכל זה הוא כלול במחיית עמלק כנ"ל אבל אמנם העצה הגדולה למחיית עמלק הוא להתדבק בתורה, ירחם המרחם ישמור עלי ועכ"י, שזה כמש"כ בתוה"ק **ודברת בם** שפסוק זה מוסב על

המשך בעמ' ב

דברי תורה

ממזורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א

זאת תורת העולה היא העולה וגו' ואש המזבח תוקד בו (ו, ב)

איתא (קידושין מ.) מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה, ולכאורה יש להבין אם המחשבה מועלת ייחשב גם במחשבה רעה, ואם אינה מועלת לא ייחשב גם במחשבה טובה, וי"ל דהנה עולם המחשבה היא ראש העולמות הקרובה לכסא הכבוד, ומתחתיו עולם הדיבור ומתחתיו עולם המעשה, עי' בסה"ק **קדושת לוי** (פר' **כי תבא**) עה"פ והיית לראש ולא לזנב והיית למעלה ולא תהיה למטה (**כה, יג**). לכאורה תיבות ולא לזנב, וכן תיבות ולא תהיה למטה, הוא מיותר. והנראה, דהנה יש שלשה עולמות, עולם המחשבה, ועולם הדיבור, ועולם המעשה, וכולם הקב"ה מחיה אותם (**נחמיה ט, ו**). והנה ראש עולם המעשה הוא שוה עם סוף עולם הדיבור, וראש עולם הדיבור הוא שוה עם סוף עולם המחשבה, וראש עולם המחשבה הוא למעלה הימנו. וזהו הרמז והיית לראש כו' והיית למעלה, כלומר שאתה תהיה דבוק בראש עולם המחשבה שאין למעלה הימנו. וזהו הרמז בפסוק הנ"ל ולא לזנב, כי כשאדם דבוק בראש עולם הדיבור אזי הוא דבוק בסוף עולם המחשבה, וכן כשהוא דבוק בראש עולם המעשה אז הוא בסוף עולם הדיבור, אבל כשאדם דבוק בראש עולם המחשבה אז אין שם סוף כלל, עכ"ל.

ולפי"ז אם המחשבה היא ברום העולמות הרי שהפגם העולמות ההם הם פגמים עצומים ונוראים, ולזאת אם היה הקב"ה בא במשפט אתנו על המחשבה, מי יצדק לפניו בדין, כי הפגם בעולם המחשבה היא חמור יותר מהפגמים בעולם הדיבור והמעשה, ולא היה שייך לעמוד בפני חומרת הפגם שנגרם בעולם המחשבה, ותיקון הפגם ההיא אינו בהישג יד האדם קרוץ מחומר, ואנה נלך ואנה אנו באים להתכפר לפני השי"ת על עיוות מחשבותינו, אך הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו הגדולים והעצומים גזר אומר שלא להביט אל המחשבה הרעה, ואינה מצרפה למעשה, ואין האדם נדרש לתקן את חומר פגם המחשבה כי אם פגם המעשה אשר יעשה, ובודאי שמן הראוי שהאדם יפשפש במחשבותיו, וישוב אל ד' על המחשבות שהם נגד רצונו ית"ש, (**עי' בסה"ק שמח ישראל פר' דברים, שע"י הצדיק אפשר לבוא לידי תיקון המחשבה**), אך עיקר התשובה היא על המעשים אשר לא יעשו, וזהו חובה על האדם לשוב ממעשי העבירות, ולתקן את אשר פגם בהם, ואת התיקון הזה נתן לנו הקב"ה בידינו, שנוכל לשוב ונחדל מעושק ידינו, ולנקות מעשינו לרצון לפני אדון כל, ובזה יש לפרש הפסוק (**תהילים סב**) ולך ד' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, וכבר עמדו בזה הסה"ק מהו החסד בזה שמשלם לאיש כמעשהו, והלא כך היא המידה לשלם כפי המעשה אשר עשה, וי"ל שהכוונה כמ"ש שאילו היה הקב"ה מביא אותנו במשפט על המחשבה אין מי שיעמוד זכאי בדין, אלא חסד היא שעשה הקב"ה שמשלם לאיש רק כמעשהו, על המעשה אשר עשה ולא המחשבה, היוצא מזה שמחשבה רעה שאינה מצטרפת למעשה היא מצד החסד.

אך בעומק הענין י"ל עוד, כי מה שמחשבה רעה

המשך בעמ' ה

שיחות קודש

המשך מעמ' א'

תורה, והנה תיבת **ר"ם** הוא במס' קטן כמס' **ב"ם** שזה בא להורות לנו וללמדינו שע"י כוח התורה של ודברת **ב"ם** מוחים את ר"ם דהיינו את עמלק מס' ר"ם שכנ"ל העצה למחותו הוא להתדבק בתורה. והנה בכל הד"ת יש פשטים וא"ס לכן בזה יל"פ למה רמז הנ"ל ע"י מס' קטן אלא שזה בא לרמז שאם רוצים לקנות תורה אז הוא ע"י ענין ובחי' מס' קטן דהיינו ענווה שמקטין א"ע כמש"כ ודוד הוא הקטן עיד"ז דייקא יזכה לתוה"ק שאותה זוכים להשיג רק ע"י ענווה ושפלות רוח ועל ידי"ז דייקא מוחים את עמלק שזהו שכתוב הלא כה דברי כאש נאום ה' וכפטיש יפוצץ סלע שזהו שמרומז בזה שע"י דיבורי אש של התוה"ק בענווה ושפלות רוח עיד"ז יכולים למחות היצה"ר שקרוי אבן, ומרומז כאן בתיבת סלע שאש של תוה"ק מבטלת אותו עם עמלק יחד שיצה"ר שר של עמלק ובזה מוחים את עמלק אויף אייביג, וממילא שאם רוצים לקנות תורה אז זה רק ע"י ענווה ושפלות רוח, וזהו הרמז מה שנתן השי"ת לנו את תורתו הקדושה דייקא בהר סיני הנמוך מכולם שמורה על נמיכות ושפלות רוח לומר שע"י ענווה זו יכולין להיות ראוי לקבה"ת ולכן גם נתן שם השי"ת את התורה בידי משה רבינו דייקא משום שהוא היה הענו הגדול והאמיתי עא"ס אשר על פני האדמה, ועל זה ארז"ל משה קיבל תורה מסיני שזה ע"י ענווה של משה רבינו ונמיכות ושפלות רוח של הר סיני הנמוך וענין שילוב שניהם גם יחד של משה וסיני אצל קבה"ת שם, זה מרומז על הענווה האמיתית בשלימות לומר לנו שאם רוצים לקנות תורה אז זה רק ע"י ענווה ושפלות רוח אמיתי, שכנ"ל הר סיני מרמז על ענווה וכן משה רבע"ה, וכמו ששם ע"י שניהם ניתנה לנו תוה"ק כך תמיד רק ע"י זוכים לקבה"ת וקיום התומ"צ.

דבר זה גם מרומז **במגילת אסתר** כמובא **ממרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א** ואולי מעוד צדיקים זי"ע שבמגילה כתוב שהמן הרשע אמר לשה"ר כלפי עם ישראל **"ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים וכו' ולמלך אין שוה להניחם"** א"כ תכלס ח"ו, אבל המלך אחשורוש ענה להמן שהוא מפחד להתחיל עם היהודים כי כבר ראו כולם עין בעין שמי שהתחיל עמם שילם מחיר יקר כי הרבש"ע רב את ריבם והושיעם ויושיעם ותמיד הוא מושיעם עד ועלו מושיעים בהר ציון בב"א, אבל המן היה בעל לשון חלקלקות ובעל לשה"ר עד שלא היה כמוהו בלשונו החלקלק, לכן הפיג מאחשוורוש את פחדו להרע לישראל ע"י שענה וא"ל: ישנו עם מפוזר ומפורד שעכשיו הם במצב שיש בהם מחלוקת וממילא שלכן הרבש"ע לא ישית ליבו אליהם ולא יושיע אותם, כי פירוד לבבות גורם חסרון ס"ד ח"ו ולכן אמנם מטעם זה ראשית מה שאמרה אסתר המלכה למרדכי היהודי **"לך כנוס את כל היהודים"** שתחילה תראה להביאם למצב ובחי' שיהיו שרויים באחדות, ולכן אחר שבאמת תיקנו זה שם אז אח"כ מכוח זה האחדות הדר קיבלוה שוב את התוה"ק מאהבה וזכו

והגיעו צו די גרעסטע השגות כי ההקדמה לקבה"ת הוא אחדות וכמש"כ אצל מ"ת ויחן שם ישראל כנגד ההר ופירש"י כאיש אחד בלב אחד, ואז הוא עצה כנגד יצה"ר שנדמה כהר וכנגד עמלק שר"ם ומתנשא ומתגאה כהר, **וכן בפורים היה כנוס את כל היהודים** באחדות וע"י"ז נכנסו לאור גדול של שמחת הנס וכך נתרוממו וזכו לתשובה באמת מאהבה ולקבלת התורה מאהבה וכמש"כ **"קיימו וקיבלו היהודים עליהם ועל זרעם"**, ופירשו חז"ל **(שבת פח.)** קיימו מה שקיבלו כבר שאת התוה"ק שקיבלו כבר בסיני עכשיו קיימוה אצלם לקבלה מאהבה ונתקיימה בידם, וכמו שבסיני קיבלוה ע"י אחדות של ויחן ישראל כאיש א' בל"א כך גם כאן ע"י כנוס את כל היהודים וכמו שם היו באחדות ע"י ענווה דהר סיני ומשה רבע"ה, כך גם כאן כי אחדות יכול להיות רק עם ענווה אמיתית וע"י"ז זכו שוב בימי מרדכי ואסתר לקבה"ת מאהבה. ומדה טובה מרובה שע"י התמדת התורה ויר"ש וקיום התומ"צ וכוח התורה ענווה ושפלות רוח אז בזה זוכים למחיית עמלק שענווה ושפלות רוח הוא כלי לקבל התורה ועם זה זוכים למחות העמלק, ואכן אמנם אין לנו שיור רק התורה הזאת, כי אמנם בדורות הקדמונים שהיו בהם צדיקי אמת הגדולים שרפי מעלה והם מחו העמלק בשלימות כמו שצריך ועיד"ז הזריחו בכל כלל ישראל בכללות ובפרטות האור גדול של תורה ויר"ש קדושה וטהרה והשפיעו השראת השכינה על כלל ישראל בכללות ובפרטות, אך היום און די נידעריגע דורות שהצדיקים הנ"ל כבר נמצאים ומצויים בלעכטיגע גן עדן הויעך גבוה, ואילו הדור לתתא ערום מצדיקים ליידער, לכן ממילא בדורות אלו כהיום שבבחי' הכ' בפייט "ומפגיע אין בעדינו", ע"ז ממשיך שם הפייטן ואומר "אבל אין לנו שיור רק התורה הזאת" כי התורה היא נצחית, תורתם של אלו הראשונים יש גם לנו כמותם, וזאת התורה לא תהא מוחלפת וכו' וע"י כוח התורה לשמה ויר"ש יכולים להגיע למדריגה שמגדלתו ומרוממתו כל המעשים וזוכה לשלימות כל הטובות הפוך בה והפוך וכו' ות"ת כנגד כולם, לכן ת"ת זה עצה להכל לרוחניות וגשמיות, וכן אי' אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד ותומכיה מאושר וכו' דרכיה דרכי נועם ולכל בשרו מרפא, וע"י כוח התורה יכולים להגיע לכל הישועות ברו"ג תורה ומגנא ומצלי כו', תורה מיט מצוות תמיד מגין בכל העניינים וכל המובנים וע"י כוח זה זוכים לכל הישועות היכולים להעלותינו ממדריגה למדריגה, וכמש"כ וממדבר מתנה ומנחליאל במות ילכו מחיל אל חיל שהכל מונח בה, וכוח התורה מקדשנו ומטהרנו ומחברינו ומקשרינו לאבשב"ש,

ולכן על תורה אי' **(ירמיה טז, יא)** הלוואי אותי עזבו ואת תורתי שמרו כי המאור שבה מחזירו למוטב וממילא גם ישוב אל השי"ת, והוא כלל גדול מתוך שלא לשמה בא לשמה **(נזיר כג:)** שאפי' אם מתחילה הוא במצב של אותי

עזבו ר"ל ורק לומד תורה ג"כ יבוא לתורה לשמה ולשם ה' וכן תמיד כלל גדול מתוך שלא לשמה בא לשמה, וממילא כשלומדים תורה יכולים להיות בעסער און בעסער ולהתקרב לאבינו שבשמים.

ונחזור לענינינו שע"י כוח התורה שזוכין לה ע"י אחדות עם ענווה שזה כלי לקבל התורה בשלימות עיד"ז זוכים למחיית עמלק שכנ"ל ודברת **ב"ם** מוחק **ר"ם**, שע"י תוה"ק שמקיים בה ודברת בם מוחה את עמלק שהוא מס' רם כי ר"ם במ"ק עולה ב"ם כנ"ל ועמלק זהו אפיקורסות לכן מוחים אותו ע"י תוה"ק שהיא להיפך שבה כתובים כל מצוותיך אמונה ומבטלת עמלק שהוא אפיקורסות וכל הרע מונח בו וגם כתוב **עמלק** בגימ' **ספק** ויש מחשבים חישוב כי **עמלק** בגימ' **פוליטיק**, וממילא רח"ל שעמלק הוא הגורם לכל הפוליטיק וכל הרע והספיקות באמונה שלעכטס אויף אלע שלעכטע גויים, אלעס גוטס פאר אלע אידן וע"י כוח אמונה בהתגברות מוחים עמלק, וזהו אצל יהושע בן נון שנלחם את עמלק כתוב שם **(שמות יז,ג)** **ויחלוש יהושע את עמלק ועמו לפי חרב** כי כנ"ל מחיית עמלק ע"י התגברות בהאמונה בה' וכן יהושע הוא היה דבוק באמונה לבוכ"ע ודבוק למשה רבינו שהבטיחו השי"ת **וגם בך יאמינו לעולם** והיה הגדול באמונה שבזה שנלחם בעמלק הוא בזה מחה את עמלק ועמו לפי חרב, כי יהושע בן נון היה הגדול באמונה בשלימות ולא מש מתוך האוהל ודבק ברבו משה רבע"ה לכן הוא דייקא מחה את העמלק, וזה מראה לנו על אמונתו הגדולה בבוכ"ע וכדאי' בחז"ל **(כתובות קיא:)** עה"פ ולדבקה בו ושאלו חז"ל וכי אפשר לדבק בה' והרי אי' שהשי"ת אש אוכלה הוא ואיך יכולים לדבק בו והוא כולו כביכול אש קודש קדשים אלא התדבק בחכמים ועיד"ז תדבק בהשי"ת ולכן כשמדבקים לת"ח עי"ז האמונה הפשוטה והשלימה יכולים להתקרב לאבשב"ש ולזכות כמה שיותר להתקרב לבוכ"ע כ"א לפום דרגא דיליה, ולכן ממילא יהושע בן נון שהיה מלא וחדור באמונה שלימה ופשוטה במשה רבע"ה שזה מראה לנו שהיה ג"כ חדור מוראדיג באמונה בהשי"ת ובטחון בשלימות ועדש"כ וגם בך יאמינו לעולם כנ"ל שאז גם הבוטח בה' חסד יסובבנו, כי אמונה ובטחון שלובים זב"ז ולכן גם אצל אמונה כתיב שם **'בך'** שקאי כלפי משה רבינו ע"ה ואצל הבוטח כתיב **"בה'"**, כדאי' **(סנהדרין קי.)** מורא רבך כמורא שמים והוא קשור זב"ז, וע"י כוח האמונה וכל הנ"ל זוכים ומוחים את עמלק אויף אייביג.

ושוב נחזור לענינינו, שכנ"ל ישראל אומרים להשי"ת אין בנו כוח למחות את עמלק והשי"ת משיבם אתם תזכירו זכירת מחיית עמלק לתתא ואני אמחנו מלמעלה ואז ה' לבדו ימחה את כל העמלקים וכל העמלק אויף אייביג וכל זכירת ותפילות ובקשות של ישראל מעורר למעלה שה' ימחהו כולו לעולמים, הרבש"ע חפץ למחותו כביכול וכביכול הוא מחכה לזאת כדפירש"י את הפ' **(שמות יז,יד)** **כי מחה אמחה** לכך אני מזהירך כן כי חפץ אני למחותו, ואת זה אנו מבקשים תמיד, תשועת ה' כהרף עין, וע"י מחיית עמלק זוכים לכל הברכות וישועות בגו"ר לישועה שלימה וגאולה שלימה לבנין ביהמ"ק.

שיחת קודש

יום רביעי כ"ו אדר א' תשע"א בבית מורינו הגרש"ס שליט"א לפני נסיעה לארה"ב

נמצאין אנו עכשיו בחודש אדר, ומשנכנס אדר מרבין בשמחה, וידוע שהשמחה של אדר משמח את כל העולם, אך צריך לזכור את תכלית השמחה, וסתם שמחה יש בכל המקומות הישיבות והת"ת שעושין הפורים רב וכדו', אבל צריך לזכור את תכלית השמחה שהוא פנימיות השמחה, שמחה בתויר"ש, חודש אדר הי' ימי תשובה, שבו הי' קבלה"ת מאהבה, והי' בו צומו עלי שלושת ימים.

וההקדמה לתשובה וקבלה"ת היא האחדות, כמו שהיה בקבלה"ת ויחן שם ישראל נגד ההר ואמרו חז"ל וכן איתא שם ברש"י כאיש אחד בלב אחד, ובל"ז לא הי' יכול להיות קבלה"ת, כי בזה הוא עיקר השלימות והמכה בפטיש שבזה היו יכולים לבא לקבלה"ת, וכמו שאמרו חז"ל אין לקב"ה כלי מחזיק ברכה יותר מהשלום, כמו שנאמר ד' עוז לעמו יתן ד' יברך את עמו בשלום, וכי יש ברכה יותר מהשלום, ואם רוצים כלי מחזיק ברכה, מוכרח הוא להיות עם שלם, וכמו שדיברנו כב, על הא דכתיב דרכי דרכי נועם וכל נתובותי' שלום, שנכתב בלשון רבים, "דרכיה" 'דרכי' וכן 'וכל נתיבותיה'", והדיוק בזה שכל האופנים הדרכים וכל הסימטאות, צריך להיות בשלום, וח"ו שלא י-הא בהם מיני פוליטיק ושטויות, ואפי' באופן נסתר, ושלום ואחדות מוכרחין להיות לפחות אם קצת אמת, ואם שקר ופוליטיק אין יכול להיות כלל אחדות כמו שנאמר והאמת והשלו' אהבו, דברי אמת ושלום, ובל"ז הוא א' בפה וא' בלב רחמנ"ל.

ואמרו חז"ל **(מגילה יג:)** ליכא דידע לישנא בישא כהמן הרשע העמלקי הזה ימש"ו, ואחשוורוש לא הי' ג"כ אוהב ישראל, וכדאמרי במגילה

המשך בעמ' ה'

בגו צדיקיא

כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק רבינו אלעזר מנדיל מלעלוב זיע"א
יומא דהילולא ט"ז אדר ב' [פורים המשולש] (תרמ"ג) [חלק י']

ענין לבוש הקאפטן הירושלמי – געלע קאפטן שתיקן רבינו בסידור "תפלה לדוד" (**לעלוב**) וז"ל, לבוש הקאפטן הירושלמי המקובל לנו כלבוש אבותינו הק' אברהם יצחק ויעקב ע"ה, כן גילה **הרה"ק מרן רבינו אלעזר מנדל מלעלוב זיע"א** שראה אותם במחזה לבושים בלבוש זה, ותיקן ועשה כמה שינויים בלבוש זה כדי שלא יהא דומה לגלימת הישמעאלים דאז, וכל תבניתו עשויה ע"פ תורת הסוד, והוא עשוי כולו מכ"ו חתיכות כמנין הוי"ה, ב' הבתי ידים עשוי בצורת רצועות כרוכים על היד, ובסופו כפול יהיה לצד חוץ, ושם עשוי כצורת כריכות באצבע, ומלעלה למטה בב' צדדיו כמו רצועות דשל ראש, דהימין ארוך משל שמאל, ושוסע בקצהו מלמטה ב' שסיעות בשני צדדיו ועוד, ואין אתנו יודע עד מה, עכ"ל.

בספר "אשרי האיש" (**להעדיק המקובל רבי אשר זעליג מרגליות זצ"ל**) וז"ל, שמעתי מכ"ק אדמו"ר הרה"ע רבי אברהם שמחה מבארניב זצ"ל, שסיפר ששמע מזקנו הרה"ע רבי ר' אלעזר מדזיקוב זצ"ל, ששמע מאביו הרב מראפשיץ, שקבלו בידו שאלו הלבושים של ארץ ישראל היו לבושיו של אברהם אבינו ע"ה, [וכן מובא בשם הרה"ק בעל מאור עינים זי"ע], ומורו הצה"ק הרמ"מ מרימנוב זצ"ל שהיה מקפיד מאד על הלבושים, ציוה להרב מראפשיץ שיעשה לו מלבוש קאפטין כמו שהולכים בא"י, וכן מלפנים כל הגדולים וגאונים וצדיקים וחסידים ואנשי מעשה שבאו לשכון כבוד באה"ק כולם לבשו לבושי ארץ ישראל, ע"כ.

וכן איתא **בברכי יוסף** (**סי' קע"ח**) שזה גם לבושי האבות הקדושים ושגבה מעלתן מאוד.

לא בכדי נודע רבינו הק' מרן אלעזר מנדיל בשערים כרבי הירושלמי, הוא לא רק חי בעיר הקודש והמקדש, בה התמנה לאדמו"ר ובתוככיה ניהל עדתו, ולא זו בלבד שנהג על פי אורחו אורחותיה המיוחדים של ירושלים והתהדר בלבושיה אלא שכמוזכר לעיל בעצמו ע"צב רבים מאותם מנהגים ואף היה זה שקבע את הלבוש הירושלמי, אלו הלבושים שמאצילים מחינם וטעמם גם עד דור זה שאנו מצפים כי יהיה אחרון לגלות וראשון לגאולה, שמכונה ביידיש "געלע קאפטן". כשהוא מייחס לבוש זה, כבגדי האבות ע"ה. כמו כן תיקן את מנהג תליית הנרות בבית הכנסת ("**חענג לייכטער**") התולים כנברשת ובהם עשר צלוחיות להדלקה כנגד עשר ספירות. תקנה זו באה, לאחר מעשה שהתרחשה בבית מדרשו בה הסיטו החסידים בליל שבת שולחן ועליו נרות דולקים.

דמות פלאית

רבינו היה מן הדמויות הפלאיות בעולמה של החסידות ומקום נתבצר לו בין קברניטיה בהיותו האדמו"ר הראשון בירושלים והרבי הראשון שהאדרת הונחה על כתפיו בארץ הקודש רבי אלעזר מנדיל היה, רבינו לא היה רק ראשון לחסידות בירושלים אלא גם ראש ומייסד לה, הוא שירה את אבן פינתה בירושלים של הימים ההם שרוב דייריה היו מציבור הפרושים, המתנגדים לדרך החסידות, רבינו מייסדה של החסידות הירושלמית אמנם היה אך מצעודתו היתה פרושה על ירושלים כולה, גדולים חקרי לב של רבינו ומעטים ירדו לראשית חקר דרכו של מי שמעשיו סתומין והוא כולו סוד בתוך רז ומעוטף בתעלומה שאין קורא לה אך בדרכו שלו לא מנע השפעתו מירושלים לכל פלגותיה ואף תיקן תיקונים גדולים שנתקבלו בכל חוגי ואגפי עדות גלויות אשכנז שבירושלים עד ליום הזה.

רבינו אלעזר מנדיל זיע"א הוא כאמור האדמו"ר הראשון בציון אך אור עולם ראה או שמא נאמר העולם זכה לאורו מעבר לים בעיירה אחת קטנה שבפולין ששמה מעביר רטט בלבבות: ל ע ל ו ב שבה פעלו אביו וסבו מרן רבי דוד מלעלוב ור' משה ישועות בקרב הארץ, עוד טרם יצא מבטן אמו, שהיא בת היהודי הק' מפשיסחא, הקדישוהו ונביא ל...יהודים נתנוהו. **ומעשה שהיה** כך היה:

שעה קלה בטרם נולד, באו גם התייצבו לפני אביו שנתנמנם פורתא שלושה מגדולי הדור מאלה שכבר החליפו עולם תחתון בעליון ובשורה שיש עמה משאלה בפיהם, הנה ילד יולד לו לרבינו משה מלעלוב, בן ניתן לו, נשמה גבוהה שנאצלה מעליונים ניתנה בו ולכשיגדל הנער יהיה למנהיג בישראל, מבקשים הם איפוא מאבי הבן טובה להוריד נשמה קדושה זו לעולם העשיה כי יקרא שמו בישראל על שמם, עוד הם מדברים ובפתח אחד מבני הבית ובפיו הודעה לרבי כי בשורת שלושת המלאכים שטרחו ובאו מהיכלם שבגן עדן יצאה מן הכוח שבעולם ההוא אל הפועל שבעולם הזה. מאוחר יותר סיפר רבינו משה כי לשניים מן המבקשים הבטיחו למלא משאלתם והלוא הם ר' אלעזר בנו של הרבי ר' אלימלך מליזענסק והרבי ר' מנדל מרימנוב, לשלישי לא יכול היה להבטיח ועל כן שמו נותר נעלם ויקרא שם הילד הנולד למזל טוב **אלעזר מנדל** וימלא העולם אורה.

כוחו שבפיו של רבינו הוא פרשה בפני עצמה והיא צריכה לימוד, תפילותיו נשמעות בקול אדיר וחזק ויותר משהן נשמעות הרי הם נראות, הרבי שרוי בכל תפילה בהתלהבות שהכל יש בה מלבד שיעור, כל עצמותיו תאמרנה ה' מי כמוך וגם קיצבה אין להם שהרי רבינו רבי אלעזר מנדיל עורך תפילתו על פי כוונות האריז"ל וכל תפילה אורכת שעות רבות וכמעט שהיא נושקת בסמוכה לה ולא עוד אלא שלרבינו נוספה תאווה על תאוותו.

על הפסוק "כאיל תערוג נפשי על אפיקי מים", אומר רש"י כי תערוג לשון תאוה ואין לו שום דמיון, אומר על כך ב' בית אהרן מקארלין הק' כי האין לו דמיון קאי על התאוה שלתאוה זו אין דמיון, כך רבינו נתייחדה לו תאוה משל עצמו שאין הכל מכירין בטבעה, חובב תפילות הוא עד מעבר לתפיסת אנוש, **ומעשה שהיה** באחת מנסיעותיו חברונה אל קברי אבות ועמד באחד מבתי הכנסיות לתפילת מעריב ומשמשו שומר לו כד נאים פורתא על המפתן, התפילה בדרכו של רבינו ארוכת שלוש וארבע שעות בהתלהבות שאין לה גבולין ובדביקות שאין לה קיצין, עמוק לתוך הליל, חצות כבר מאחוריו, אשמורת שלישית בפתח ועודו עומד ומתפלל בחינת אברהם שהוא מרה דהאי אתרא בצלותיה, והנה אי שם בשעות הקטנות של ליל זה שדומה ולא יתם לעולם, סיים רבינו לרווחת ר' הירש גיירד המשמש את תפילתו ופנה אליו כי עוד הלילה גדול, מעריב כבר גמרנו, אפשר להתפלל תפילה של נדבה ועד שהמשמש המנומנם והנבוך הספיק להתאושש מתדהמתו כבר שקוע היה רבינו בעיצומה של תפילה רביעית אם לכבוד המקום, אם לכבוד הזמן ובודאי לכבוד קונו עד שהאיר המזרח שבחברון.

מעשה שאירע בבר ישמעאל שקץ אחד קטן ששנאתו בערה בו להשחית, מה עשה יצא לגזוזטרא שבבית אביו ששכן בעליה, והטיל מימיו הרחובה בשעה שרבינו הק' הלך אל הכותל המערבי, רבינו הפטיר לעברו: שוך, שוך, בלשון ערבית השגור רק על פיו, לאמור , המשך , המשך, אמר והלך לדרכו והשקץ נותר ועודו עומד ומקלת... עד שנפח נפשו הטמאה עם קלוחו.

עוד מסופר: באחת מנסיעותיו לעיר האבות , שהיה מנהגו של רבינו להדרים ארבעה פעמים בתקופת השנה לחברון, אירע והרכב הערבי החל מלגלג על הנהגות הקודש של רבינו, רבינו לא השיבו דבר, אך בטנו השיבתו ותשובה ניצחת, כשהחלה כואבת ומציקתו ביסורי תופת, אותו ישמעאלי רשע היה אך בראותו עד היכן הדברים מגיעין לא בוש להרבות בכי ותחינה לרבינו שיסיר ממנו אך את המות הזה, סוף דבר היה, כי נענה הרבי ליולותיו הגועות וגואות של אותו ערבי, כמובן בכפוף להתחייבות ה"שגורה" שלא ירע כל ימיו ליהודים.

האש שכבתה

עוד מסופר: רגיל היה רבינו אלעזר מנדל ללכת יחד עם משמשו אל ה"כותל"המערבי" ושעות ארוכות עמד במקום זה והתפלל. גם כשהיה גשם שוטף עמד רבינו כך והמשיך בתפילתו. פעם אחת בליל שבת כדרכו בקודש עמד לפני הכותל והתעכב בתפילה.

בסביבה היו ערבים שונאי־ישראל שהחליטו פעם להתנכל בו ולהקניטו. קבוצת ערביים פנו לסמטה הצרה שמתוכה היו רגילים לצאת אל היישוב היהודי- והערביים הרשעים ימ"ש שמו לאורך הסמטה קרשים רבים והציתו אש ענקי כי בשעה שרבינו אלעזר מנדל יחזור מתפילתו לא יוכל לעבור את הסמטה ולחזור לביתו.

כאשר סיים הרה"ק מרן רא"מ את תפילתו ובאו לסמטה זו נבהלו בראותם שאש מתלקחת לכל אורך הדרך עמדו הם כך שעה ארוכה ולא ידעו לשית עצה בנפשם כי עדיין לא קידשו את השבת. רבינו נשאר עומד כך כרגעים אחדים בהתעמקות הנפש והסתכל השמימה ועיניו סגורות, ולפתע פתאום נכבה האש כולו מבלי שיורגש שאש דלקה לפני זמן מה במקום.

הסתלקותו המופלאה

רבינו נפ' במיתת נשיקה במוצש"ק סעודת מלוה מלכה בעת סכיון סוד נטילת ידיים, בפורים המשולש .

זכותו של רבינו הק' תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

הילולא דצדיקיא

יום שב"ק י"ג אדר
– רבי משה פיינשטיין ב"ר דוד – אגרות משה (תשמ"ו- אדר ב')
רבי אברהם מנחם מענדל מראוונא ב"ר משולם פייבוש מלענטשנא- תל' המגיד ממעזריטש (תקפ"ב)
רבי שמואל ב"ר יוסף שטראשון מוילנא הרש"ש (תרל"ב)
רבי יהודה החסיד ב"ר שמואל ב' ספר חסידים (**תתקע"ה**)
רבי משה שלמה יחיאל משיליץ ב"ר דוד יוסף מלעלוב- דברי משה (תרע"ד)
רבי משולם זוסיא מארעל ב"ר יצחק יואל מקאנטיקאזוא (תר"פ)
רבי יצחק יעקב דוד מסטראזניץ ב"ר ברוך מויז'ניץ (תרצ"ב)
רבי מנחם מנדל מגומבין ב"ר זאב וואלף מסטריקוב (תרצ"ו)
- רבי חיים סגל לנדא מבראדי אב"ד פודקאמין ב"ר אברהם (תקנ"ז)

יום א' י"ד אדר
רבי מנחם אויערבאך אב"ד אסטראווע ב"ר חיים אב"ד לונטשיץ (תרי"ח)
רבי שלום יוסף משפיקוב ב"ר דוד מבהוש (תר"פ)
רבי משה מרדכי מפילוב ב"ר חיים ישראל- מדרש משה (תרפ"ט)

יום ב' ט"ו אדר
– רבי משה שמואל ב"ר ישראל טויסיג - ר"י ת. אהרן מטרסדורף (תשנ"ב- אדר ב')
רבי חיים הכהן קמיל ב"ר יעקב- ר"י אופקים (**תשס"ה- אדר ב'**)
רבי צבי קאידנובר ב"ר שמואל- קב הישר- (**ת"ל**)
רבי אהרן משה מאוורטש ב"ר יוסף יצחק (תרכ"ז)
רבי יחזקאל שרגא מדוקלא הי"ד ב"ר מנחם מנדל מפריסטיק (**תש"ב**)
רבי אשר ישעי' מזאלקווא ב"ר נפתלי צבי מראדיכוב (תרע"ו)
רבי ישעי' מגריצא ב"ר יעקב יצחק מבלענדוב (תרע"ו)
רבי מרדכי פרנקל ב"ר יהודה אריה לייביש מבוטשאץ- בוטשאן (**תשמ"ד**)
רבי יוסף לייפער מפיטסבורג ב' צדקת יוסף ב"ר דב בערצ' מסטמר (**תשכ"ו**)

יום ג' ט"ז אדר
– **כ"ק מרן הרה"ק רבינו אלעזר מנדל מלעלוב בן כ"ק מרן הרה"ק רבינו משה מלעלוב** (תרמ"ג- אדר ב')
רבי פנחס יהודה ב"ר טוביה ליברמן- פתחי לב על חובות הלבבות ועוד (**תשס"ה- אדר ב'**)
רבי שלום חריף ב"ר איסר אולמן ב' דברי רש (**תקפ"ה**)
רבי שמחה אב"ד בובריקא ב"ר יעקב- תל' הרבי ר"ז מאניפולי והמגיד מקאזניץ.

יום ד' י"ז אדר
- רבי אריה ליבוש מרימנוב ב"ר אברהם אב"ד קארטשין (תרמ"ב- אדר ב')
רבי שמעון סופר אב"ד קראקא ב"ר משה- בלוח דבר בעתו הביא היא"צ בט"ז אדר (תרמ"ג- אדר ב')
רבי אברהם מנחם דאנציגר מאלכסנדר ב"ר יהודה משה (**תשס"ה- אדר ב'**)
רבי יעקב אשר קאפף מברנוביץ – לעלוב ב"ר שמואל עוזר (**תשס"ה- אדר ב'**)
רבי משה ב"ר טורדום זקוני של הה"ק ר"ש מבעלזא (**תקי"ט**)
רבי חיים יעקב מדוקלא ב"ר אברהם מטיטשין- תל' ר"מ מרימנוב (**תקנ"ג**)
רבי אברהם מפראהבישט ורבי דוב בער ב"ר שלום שכא- אחי הה"ק מרוז'ין (**תקנ"ג**)
רבי יצחק פרידמן מבאיאן ב"ר אברהם יעקב מסדיגורא (**תרע"ז**)
רבי מאיר שלמה יהודה ממעזריטש ב"ר יצחק יעקב מביאלא (**תש"ב**)

יום ה' י"ח אדר
– רבי אלכסנדר זיסקינד ב"ר משה מהורדנא- יסוד ושורש העבודה (**תקנ"ד- אדר ב'**)
רבי חנוך הענך מאלכסנדר ב"ר פנחס- חשבה לטובה (**תר"ל- אדר ב'**)
רבי נחום מרדכי מצ'ורטקוב ב"ר ישראל- דורש טוב (**תש"ו- אדר ב'**)
רבי יחזקאל הלוי לוינשטיין משגיח ישיבת פוניבז' (**תשל"ד**)
רבי יחזקאל מקאזניץ ב"ר שמחה וי"א ב"ר ארי' יהודה לייב- חתן המגיד מקאזניץ (**תקפ"א**)
רבי יצחק הכהן מטברה ב"ר שלמה זלמן אשכנז- תל' רבי אברהם מקאליסק (**תקפ"ו**)
רבי יחיאל מיכל מלעכוויטש תל' ר"מ מלעכוויטש (**תקפ"ז**)
רבי אברהם יהודה לייב מבראק- תל' הה"ק מקאצק חי' הרי"ם ושפ"א ועוד (**תרנ"ה**)
רבי אביגדור משטענסטמב ב"ר שלום מפשיטיק (**תרפ"ז**)

יום ו' י"ט אדר
– רבי יוסף חיים זוננפעלד ב"ר אברהם שלמה גאב"ד י"ם תובב"א (**תרצ"ב- אדר ב'**)
רבי ישכר בער לייפער מנדבורנא באניא ב. פארק ב"ר דוד (**תשס"ה- אדר ב'**)
רבי דוד ב"ר צבי אלימלך מדיגוב - צמח דוד (**תרל"ד**)
רבי יעקב קשמון ב"ר חיים מקוסוב (**תר"מ**)
רבי אברהם דוד נפתלי יחחמיאל מפאריסוב ב"ר יהושע אשר- זכותא דאברהם (**תרע"ב**)
רבי יהודה ב"ר יהושע פולק גרינוואלד אב"ד סטמר ב' שבט מיהודה, זכרון יהודה ועוד (**תר"פ**)
רבי מאיר יחיאל האלשטאפ ב"ר אברהם יצחק הלוי מאוסטרובצה- מאיר עיני חכמים ועוד (**תרפ"ח**)
רבי עמנואל מפאבייניץ ב"ר אברהם משה (**תרצ"ט**)
רבי יצחק קאליש ב"ר יוסף מאמשינוב- אמרות קודש- ימות עולם (**תשנ"ג**)
רבי יוסף דראבייטשר ממעזיבוז ב"ר יחיאל מיכל מיאמפאלי.
רבי יחיאל מאלעסק ב"ר משה דוד מסטאניסלוב (**תרצ"ב**)
רבי שמעון ב"ר משה סופר אב"ד קראקא (**תרמ"ג**)
רבי פינחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי אלתר מגור ב' פני מנחם (**תשנ"ו**)
רבי שמעון סופר אב"ד קראקא ב"ר אברהם אב"ד קארטשין (**תרמ"ב- אדר ב'**)
רבי אברהם מנחם דאנציגר מאלכסנדר ב"ר יהודה משה (**תשס"ה- אדר ב'**)
רבי יעקב אשר קאפף מברנוביץ – לעלוב ב"ר שמואל עוזר (**תשס"ה- אדר ב'**)
רבי חיים יעקב מדוקלא ב"ר אברהם מטיטשין- תל' ר"מ מרימנוב (**תקנ"ג**)
רבי אברהם מפראהבישט ורבי דוב בער ב"ר שלום שכא- אחי הה"ק מרוז'ין (**תקנ"ג**)
רבי יצחק פרידמן מבאיאן ב"ר אברהם יעקב מסדיגורא (**תרע"ז**)
רבי מאיר שלמה יהודה ממעזריטש ב"ר יצחק יעקב מביאלא (**תש"ב**)
– רבי אלכסנדר זיסקינד ב"ר משה מהורדנא- יסוד ושורש העבודה (**תקנ"ד- אדר ב'**)
רבי חנוך הענך מאלכסנדר ב"ר פנחס- חשבה לטובה (**תר"ל- אדר ב'**)
רבי נחום מרדכי מצ'ורטקוב ב"ר ישראל- דורש טוב (**תש"ו- אדר ב'**)
רבי יחזקאל הלוי לוינשטיין משגיח ישיבת פוניבז' (**תשל"ד**)
רבי יחזקאל מקאזניץ ב"ר שמחה וי"א ב"ר ארי' יהודה לייב- חתן המגיד מקאזניץ (**תקפ"א**)
רבי יצחק הכהן מטברה ב"ר שלמה זלמן אשכנז- תל' רבי אברהם מקאליסק (**תקפ"ו**)
רבי יחיאל מיכל מלעכוויטש תל' ר"מ מלעכוויטש (**תקפ"ז**)
רבי אברהם יהודה לייב מבראק- תל' הה"ק מקאצק חי' הרי"ם ושפ"א ועוד (**תרנ"ה**)
רבי אביגדור משטענסטמב ב"ר שלום מפשיטיק (**תרפ"ז**)
– רבי יוסף חיים זוננפעלד ב"ר אברהם שלמה גאב"ד י"ם תובב"א (**תרצ"ב- אדר ב'**)
רבי ישכר בער לייפער מנדבורנא באניא ב. פארק ב"ר דוד (**תשס"ה- אדר ב'**)
רבי דוד ב"ר צבי אלימלך מדיגוב - צמח דוד (**תרל"ד**)
רבי יעקב קשמון ב"ר חיים מקוסוב (**תר"מ**)
רבי אברהם דוד נפתלי יחחמיאל מפאריסוב ב"ר יהושע אשר- זכותא דאברהם (**תרע"ב**)
רבי יהודה ב"ר יהושע פולק גרינוואלד אב"ד סטמר ב' שבט מיהודה, זכרון יהודה ועוד (**תר"פ**)
רבי מאיר יחיאל האלשטאפ ב"ר אברהם יצחק הלוי מאוסטרובצה- מאיר עיני חכמים ועוד (**תרפ"ח**)
רבי עמנואל מפאבייניץ ב"ר אברהם משה (**תרצ"ט**)
רבי יצחק קאליש ב"ר יוסף מאמשינוב- אמרות קודש- ימות עולם (**תשנ"ג**)

נזכרים ונעשים

רשימה דקדושה ללהב יצאת בתיאור
'משתה היין' ביום הפורים במחיצת מרן אדמו"ר רביה"ק הקוה"ט זיע"א
מתוך הספר החדש והמפואר "שלהבת אש" שיו"ל ע"י המערכת

מרן זיע"א במשתה היין

בבואנו לתאר קצת את עריכת השולחן הטהור וסעודת 'משתה היין' שנערך ע"י מרן רביה"ק זיע"א, קשה לתארה ולהעבירה בשלימותה אל הקורא. מחד, הי' ניכר על פניו הק' האימה והיראה מגודל קדושת היום וסגולתה. מאידך, שרוי הי' במצב רוח מרומם, בהתלהבות ובשמחה עצומה, ולא אחת התבסם בגילופין. רקידה ובכיה, שירה ושתיקה, רציעות וחדוה, תקיפות ונעימות, תביעות וישועות - הכל בערבוביי, יראתי מתוך שמחתי ושמחתי מתוך יראתי, וכפי שאמר **מרן אדמו"ר שליט"א** שהי' בחי' אהבה ויראה, וגילו ברעדה.

עוד אמר מרן אדמו"ר שליט"א: "ביים טאטען ז"ל און ביים זיידען דער רבי ז"ל זענען פורים געווען ערנסטע טיש'ן... דער טאטע ז"ל האט שטענדיג ארום געארבעט פורים"! (**אצל אבא ז"ל וכן אצל זקני ז"ל היו ימי הפורים רציניים מתמיד. אבא ז"ל תמיד עבד ופעל רבות בפורים בכל המובנים**) לכן, אין לומר כאילו מסגרת זו מסוגלת להכיל את עמקו ורחבו של הענינים שנראו ונשמעו בימי הפורים בכלל ובשולחן הטהור בפרט. אבל אין אנו בני חורין מליתן על לבנו ולצייר לנגד עינינו כמו חי את הזמן ההוא, עבודתם בקריאת המגילה ובקיום מצות היום, כי הוא נורא ואיום, ומצות השמחה באופן נעלה ונשגב בקדושה ובטהרה.

וכדי שימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם, נכתוב את כל מעשה תוקפם וגבורתם ופרשת גדולתם אשר גידלם המלך. והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור.

רבינו נכנס לביהמ"ד, ונטל ידיו לסעודה בצהרי היום שנמשכה לתוך הלילה שעות ארוכות. אמנם כבר קדמה לה הכנה גדולה בחדרו בקודש פנימה. בידעו בנפשו רב כוחו בעריכות השולחנות בכלל - כפי שהעיד על עצמו כמ"פ שירש את כח הטיש'ן מאבותיו הק' זיע"א - וביום הפורים בפרט, וברצונו הטוב להיטיב לאחריני, היה מעורר ומזכיר לכל הנלווים אליו לבוא אל הסעודה. בעת רצון נשגב דאז, יוכל לפעול עבורם כל טוב בגשמיות וברוחניות. גם לאנשי שלומו וחסידיו הרבים מעבר לים, הורה להם להתקשר אליו 'ביים טיש', לברך ולהתברך במילוי משאלות לבם לטובה ולברכה.

כאשר נהרו אליו לביתו במשך היום עם משלוח מנות וקוויטלעך, היה אומר שעדיף שיתנו הקוויטלעך לעת ערב כשיערוך את השולחן בבית המדרש. אף אירע - אם לא ראה אותם נוכחים בטיש - ששלח שלוחים לצאת דחופים בדבר המלך לקרוא לאנשים שהיו זקוקים לישועה שיבואו מהר כי השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון. והיה מצטער, והתבטא בלשון 'בטלן', ליטול חלקם המוכן להם מכל טוב בגו"ר.

בעת הטיש הי' כולו בעולם השמחה, ובזמן שמרבים בשמחה נפתח מעיין השמחה מלעילא ומשפיע לכל נפש מישראל.

ברגשי קודש שר ניגוני שמחה וריקוד שמילאו את הלבבות רננה. לצד שירי כיסופין וגעגועים, בנעימה ובערגה שירדה חדרי בטן. מעת לעת קם ויוצא במחול, ורוקד בהתלהבות דקדושה ובחדוות עוז עד כלות הנפש.

משתעשע היה באמרות צדיקים לרוב. כמעיין המתגבר חוזר על יבול עשיר של מאמרים ורעיונות נפלאים, וסיפורי צדיקים. מרבה לשנן את הפתגם החסידי: 'תכלת מרדכי - תכלת מרדכי'. **בין**- לבין, מוזג לו כוס יין ולוגם, כך עד שהיה שרוי בגילופין ממש. נכנס יין יצא סוד, והנה פותח הוא את סגור לבו הטהור ומדבר לפני המלך. עתה מתגלה מעט הלוט, אחרי כל ההסתרות שפעל ועשה בכדי להסתיר את עבודתו בקודש. עתה פרץ משהו מן החביון העצום. כל מאוויו 'לבקש מלפניו על עמו' (**אסתר ח, ד**). מוכן הוא לתת כופר נפשו לד' ולמסור נפשו עליהם. מבקש ומתחנן, תובע את תביעותיו, ומדבר בתקיפות. דברים נוראים נשמעו מפיו באותו עת. דבריו כידודי אש 'תמלטו': 'פורים איז אמת! איך האב מסיריות נפש פאר אידן. איך גיב אוועק פאר אידן דעם וועלט און יענער וועלט! עס קומט ענינים אסאך מאהל, וואס איך דארף אוועקגעבן יענער וועלט פאר אידישע קינדער, בין איך מקריב יענער וועלט! ברוך השם, דאכט זיך מיר, איך האף מיט'ן אייבערשטענס הילף, אז איך האב גערעטעוועט אידן פון שאול תחתית מיט דעם!'. (**פורים זה אמת, יש לי מס"נ עבור יהודים ואני מוסר עצמי"ז את השוה"ז ועוה"ב, פעמים רבות קורה שאני צריך למסור את העוה"ב לפני בנ"י, ואני מקריב עבורם, ב"ה נראה לי בעז"ה, שכבר הצלתי והעליתי הרבה יהודים משאול תחתיות עם זה**). עכל"ק.

ביסופיו תוססים. לבו בוער בקרבו ומשתוקק ליום נראה אור. אז איינער איז מעכב די גאולה, הריני כפרתו! ס'שוין נישטא קיין כח, מען מוז משיח! יעדען עיכוב וואס איז דא איז נישט לטובה. ווי האט די רבי ר' בונם (**הה"ק מפרשיסחא זי"ע**) געזאגט? רבש"ע ליז אונז אויס אלס אידן, ווי איידער אלס גויים! יעדען עיכוב איז נישט לטובה פאר כביכול! (**אם אחד מעכב הגאולה, הריני כפרה שלו, כבר אין כוח ומוכרחים המשיח, כל עיכוב אינו לטובה, כמ"ש ר"ב מפשיסחא: רבש"ע גאל נא את ישראל, מאשר את כל הגויים, כל עיכוב אינו לטובה לך ית' כביכול**).

ממילא דארף מען שוין! שוין! שוין! דעם גואל צדק. און יעצט קען מען בעהטן. מען קען פאַרליגגען כוחות, ווייל בניכן נגאלו ובניכן עתידין להגאל. איי, איי! ווער רעדט, דער מעכב אליין רעדט? אבער וואס זאל איך טוהן? איך וויל אויכעט, איך וויל אויכעט! אויב די מעכב איז מעכב, זאל די מעכב אוועק גיין, ס'זאל נישט זיין קיין מעכב! זאל ער קומען שוין... לאמיר טרינקן לחיים! לחיים טובים ולשלום!. (**צריכים מיד, מיד, את הגוא"צ, עכשיו יכולים לבקש ולנצל הכוחות, כי בניסן נגאלו וכו', איי, מי מדבר, המעכב בעצמו מדבר, אך מה אעשה, אני ג"כ רוצה זאת, ואם המעכב הוא מעכב, שיסתלק כבר שלא יהי' שום מעכב, ויוכל מיד לבוא המשיח, מואו נשתה לחיים טובים ולשלום**).

והנה כטוב לב המלך ביין, נפרצו סכרי האהבה ומעיינות הדמעה, והתייפח: 'ס'איז אזא מורא'דיגע הסתר! וואס קען מען נאך טוהן משיח זאל קומען? אזויפיל גלות אריבערגיגאנגען, אזויפיל טויזענטער יארן, אזויפיל געליטען, וואס ווייל מען נאך פון אונז? וואס פאדערט מען נאך אז משיח זאל קומען? אידן האבן זיך שוין גענוג געבאדען אין בלוט! אויף וואס?'. - אאמו"ר מרן מוהרמ"ם זיע"א, בשנת תשמ"ז, איז געווען אין קבר רחל 'כשהיה רתוק למיטתו', איך זאג נישט 'נישט געזונט', ווייל מיר זענען 'נישט געזונט', ער איז געווען געזונט! האט ער געזאגט דעמאלט: 'מאמעז! גיי צום כסא הכבוד און בעהט, מען האט דיר צוגעזאגט 'ושבו בנים לגבולם', זאל מען מקיים זיין. וואס וועט מען טענהן צו דיר? דיינע קינדערליך האבין געזינדיגט? זאלסטו זאגן, אז די ייסורים וואס זיי זענען אריבערגיגאנגען זענען אסאך אסאך מער ווי זייערע זינד! - אאמו"ר זיע"א אמר זאת בתשמ"ז, ומני אז חלק הרבה שנים ועדיין לא נושענו... (**הרי אנו בהסתר נורא, מה עוד יכולים לעשות ולפעול לביאת המשיח, כמה גלות עוברים בנ"י, אלפי שנים, כמה סבלו וסובלים, מה עוד רוצים ותובעים מאיתנו כדי שיבוא המשיח, יהודים כבר מספיק נזדכו ונתרחצו בדם, ועל מה. אבי ז"ל כשהיה בקבר רחל ורתוק למיטתו, ואני לא אומר שלא הרגיש טוב כי אנו הם אלו שאינם מרגישים טוב, הוא היה בריא מאוד. אז אמר אבא בקבר רחל ע"ה: אמא, לכי לכסא הכבוד ותבקשי שהובטח לך 'ושבו בנים' לכן צריכים לקיים ההבטחה, ואם יטענו, כי בנייך חטאו, על כך תעני כי היסורים שהם עברו וסובלים עברו ממזמן את חטאיהם שחטאו, ע"כ**).

בהתלהבות ובתקיפות שאין עלי עפר משלה, ממשיך רבינו להשמיע טענותיו, ופוסק נחרצות: 'גענוג צו אידישע צרות! אן עק צו אידישע צרות! (**די לצרות של יהודים, יש גבול**) בשל מי הרעה הזאת וכו' כי יודע אני כי בשלי הסער הגדול הזה' (**יונה א, ז**). פאר וועמען? אלע אידן זענען דאך גוט! אבער פון דעסטוועגן פעלט דאך נישט קיין סיבות, אבער 'עדער איינער דארף זיכען די סיבה אין זיך, אז ער איז דער גורם, און אז מען וועט זעהן מתקן צו זיין, ממילא וועט זיין די תיקון השלם! עס איז נישטא קיין איד וואס איז נישט גוט, (**בשל מי, כל ישראל הם טובים, אך עכ"ז לא חסרים סיבות, אך כ"א יש לו לחפש הסיבה בתוכו, שאולי הוא הגורם ויתקן עצמו ואז יהא התיקון"ש, כי אין יהודי שהוא לא טוב, כולם טובים**) 'צמאה לך נפשי כמה לך בשרי' וגו' (**תהלים סג, ב**) אפי' אַ איד איז בחי' 'ציה' בחי' 'עיף', בחי' 'בלי מים', דהיינו בלי תורה, פון דעסטוועגן איז בפנימיותו 'צמאה לך נפשי'! (**עי' ספה"ק באר מנחם ע"פ זה**).

רבינו הקוה"ט זיע"א כולו קורן אור שבעתיים מתמיד, ויוקד ביקוד שמחת הגאולה העתידה הקרובה, וקולו קול התור נשמע ומהדהד למרחקים. 'עס איז שוין געגוג דיבורים. היינט שרייט מען דאך מען דארף מעשים. גיוואלד, גיוואלד! ס'שטייט דאך אין זוהר הקדוש, אז כנישתא הדא וועט תשובה טוהן קומט משיח, כנישתא הדא, (**אולי י"ל**) אַ מנין. ומי מעכב א מנין אידן תשובה טוהן? איך וויל תשובה טוהן. די רבש"ע וויסט ריכטיג אז איך וויל תשובה טוהן, ער איז דאך יודע תעלומות לב' (**די לדיבורים, היום צריכים מעשים, גוועואלד, אי' בזוה"ק שאם כנישתא הדא תשוב בתשובה יבוא משיח, ואולי י"ל מי מעכב למנין יהודים לשוב, אני רוצה לשוב בתשובה, וה' יודע האמת שאני רוצה באמת ובתמים לשוב אליו**). והנה עיניו הק' משוטטות לעילא וצורתו משרה אימה ופחד: 'דער רבונו של עולם מעג גיבען אידן קרעדיט"ט, אז די באנ"ק גיבט קרעדיט"ט, מעג דאך דער רבש"ע אוודאי גיבען קרעדיט"ט... אז אידן זאגען זיי וועלן תשובה טוהן, מעג דאך דער רבש"ע זיי גיבען קרעדיט"ט אויך'. (**להרבש"ע מותר לתת לנו קרדיט, אם הבנק נותן קרדיט לכ"א, מותר לרבש"ע בודאי ליתן קרדיט, אם יהודים אומרים שהם חפצים בתשובה שלימה צריך השי"ת לתת להם את הקרדיט לכך ג"כ**).

דבריו הק' מרעישים את הלב ואת הנשמה. ורבינו זיע"א אינו נח ואינו שקט לעורר את הקץ. 'אז וואלט היינט געווען פון די פריערדיגע צדיקים, וואלטען זיי מבטל געווען דעם פורים! (**אם היו היום חיים צדיקים הקדמונים הם היו מבטלים את חג הפורים והיו אומרים:) 'ויעבור מרדכי'** (**אסתר ד, יז**), וואלט מען געזאגט: רבונו של עולם, נעם דיר די פורים דיינע! אזא פורים האסט דו אונז צוגישטעלט?! נעבאך נעבאך, מיר זענען היינט אין אזא דור, איז נישט דא דער וואס האט דער כח צו דעם. ממילא, דארף מען פשוט בעהטן די וואס זענען מעכב די גאולה זאלען פארשווינדן ווערען - און טאמיר איך בין מעכב די גאולה זאל איך אוועק גיין פון דער וועלט! אבער משיח זאל קומען! - חלילה וחס איך זאג נישט אויף אַ צווייטן אידן, אויף מיר קען איך דאס זאגען!'. (**רבש"ע טול לך את הפורים הלזה שלך, כזה פורים העמדת לנו, נעבאך, אנו בדור כזה שאין כוח לאף אחד אליו, במילא אלו שהם המעכבים הגאולה צריכים להסתלק מכאן ולהעלם, ואם אני המעכב, שאסתלק מזה העולם, העיקר שכבר יבוא משיח, ואיני אומר זאת על יהודים אחרים, רק על עצמי ועלי מותר לומר זאת**) כך אמר וועק רבינו ברוב ענוותנותו ושפלות רוחו הנוראה והעצומה. והדברים מבהילים.

והנה שוב מהדהד קולו באוירה המחוממת. רבינו זיע"א מפזז ומכרכר בכל עוז, בניגוני שמחה לכבוד היום. פעמים, עולה רבינו הק' זיע"א על השולחן יחד עם זקני וחשובי החסידים, ויוצא במחול סוער. יש והוא מצוותה על אחרים לעלות על השולחן לרקוד ולרקוד, ובזה מבטיח להם לראותו בישועתן בזמן קרוב. יש והם זוכים לקבל ממנו מתנת ידו על פניהם. ישועותם מובטחת ואך טוב חלקם. כל מגמתו עתה לעורר חמלתו יתברך שמו להעמיד לעם קדוש רווח והצלה.

לעת עתה כבר מתבסם בשובע שמחות, ושמח ביוצרו ובוראו, נזכירה דודיך מיין. לפתע, ארשת רציעות ושברון לב נסוך על פניו. והנה פורץ בבכיות עצומות ומתמוגג בדמעות: 'וימי הפורים לא יהיו נבטלים' (**פיוט שבת זמור**), יש להתעורר שלא ילך יום הפורים לבטלה להבל ולריק. וממשיך לדבר דיבורים נשגבים לעורר את העם בתשובה שלימה וקבלת עול מלכות שמים. בשיח שרעפיו פונה לאביו שבשמים וגולל מה שהיה אצור בתוכי לבבו הטהור, לפעול לבנ"י טובה רוחני שיהי' להם שמירה מעולה לעמוד נגד קליפת עמלק שיש לו שליטה כנגד הדעת דקדושה. 'חשב על היהודים לאבדם' (**אסתר ט, כד**), כלו' המחשבות רעות אשר הכנים עמלק. היה זאת הזדמנות לראות בעין עבודתו הק' של מרן רבינו זיע"א לטהר לבות ישראל, כאשר מנפה ומלטש היהלומים שיבריקו באור עליון.

דבריו חרטו רושם כביר בנפשות חסידיו. ומלבד פניומיות הדברים, הרי כל מילה היתה נעימה לשמע אוזן, וטעימה לחיך. הנה דוגמא אחת מסוד-שיח שהמתיק לא' החסידים: 'זאלסט וויסען אז דו ביזט אראפגעקומען אויף די וועלט צו זיין איינער פון די מאורי הדור! דו הערסט? און אז דו וועסט דאס נישט, ביזטו גורם אַ היזק נישט דיר, נאר די גאנצע וועלט! נעם דיך אין די הענט, נעם דיך אין די הענט! דו ביזט בכח, דאס איז קלאר. נאר קענען דעם גיבט מען עהם אַ בעל דבר. און דו האסט כוחות גובר צו זיין. און דער וואס זאגט, מען האט דיר נישט גיגעבן כוחות גובר צו זיין - איז אן אפיקורס! אַ מין ואפיקורס! וויל די פשט איז דאך חלילה, אז עס איז נישטא קיין בחירה. נעם זיך מיט עקשנות, דו ווייסט וואס הייסט עקשנות? מיט עקשנות וועסטו קענען דורך בראכען די יצה"ר. ווייל די יצה"ר איז נישט שטארקער פון מענטש. געדענק, יעצט איז דא אַ התעוררות יא? אבער זעה אז פון די התעוררות זאל בלייבען!'. (**דע לך שירדת לעולם כדי להיות ממאורי הדור, אתה שומע? ואם אתה לא תהיה כן אתה גורם היזק לא רק לך אלא לכל העולם, קח עצמך בידיים ויש לך בכוח לזה, להתגבר על היצה"ר, ומי שאומר שאין לנו כוחות להתגבר עליו הרי הוא אפיקורוס, כי הפשט יוצא שחלילה אין בחירה, קח עצמך מתוך עקשנות, אתה יודע מהי עקשנות. רק בעיקשות תוכל לשבר היצה"ר כי הוא אינו חזק יותר מהאדם, זכור, עכשיו יש התעוררות, ועריך שייותר משהו מהתעוררות זו**).

רבינו זיע"א אינו נושא פנים לאיש, יהי' מי שיהי'. לאחד הרבי'שע אייניקלעך שנוכחו בטיש הוא אומר: 'דער בעל דבר פארליגגט זיך אויף הויכע נשמות! הויכע נשמות דאס זיכט ער! און פאר דערפאר האט ער דיר גיפאקט! וואס פארשטייסט דו נישט?! ער זוכט גוטע שטיקלען?'. (**הבעל דבר מתנפל על נשמות טובות וגבוהות, ואותם הוא מחפש, ולכן הוא נלבש עליך, האינך מבין, הוא מחפש חלקים טובים**). ובאופן כזה היה רבינו מעורר את כל הקהל לתיקון המעשים.

מדבר הוא זיע"א כלפי עצמו, על שאינו מיטיב דרכיו וכדו'. לבו נשבר בקרבו על מצבו 'השפל'. לחסיד שהי' מלובש בבגדי שיראין, מגיב: 'איך קיק אויס יעצט פונקט ווי דיר, געפיצט מיט גאלד און מיט סאמעט - און אַ בלאָפער אַ טשאקער פונקט ווי דיר!'. - לאחד מזקני החסידים החשובים שהגיש לו פתקא, נענה בענוותנותו: 'איהר האט דאך גיקענט אלטע צדיקים, צדיקי אמת, אָה אָה אמת'ער צדיקים! איך פארשטיי אייך נישט, ווי קומט איהר צו געבן אַ קוויטעל אזא איינע?!'. - לאחד מפרחי החסידים הוא אומר בשברון לב: 'גלייב מיר, פאר דיר איז נאך דער וועלט, איך בין שוין אן אלטער איד, דו קענסט נאך תשובה טוהן. דו קענסט נאך שייענן אויף די וועלט! דריי זיך אפ פון בעל דבר, שיק אים אַ גט כריתות!'. (**אתם הכרתם את הצדיקים, צדיקי האמת, איני מבינכם, למה אתם באים אליי עם קווי טעל, לאחד כמוני?!**)

רבינו זיע"א אכן דורש על עצמו לשון גנאי, אולם מה מאד נהדר מראה טהור לראות המסתופפים מתעוררים ברגשי אש קודש - כי הרי אליהם מכוונים דבריו הק' – ודופקים בחזקה בשערי תשובה מאהבה, ובעת אשר כל הפושט יד נותנים לו, הרי הקב"ה בוודאי נותן יד לפושעים. - ניגש אליו יהודי לבקש על מזונותיו, על פרנסתו הדחוק, רבינו זיע"א מפטיר לעברו: 'וואס געלט?! דו האסט צי טוהן מיט'ן בעל דבר, רעדסטו וועגן געלט? גלייב מיר, הלוואי וואלט איך פטור געווארען פונ'ם בעל דבר. איך בין מוותר אויפן גאנצע געלט, איך בין מוותר אויף עזוגונט, אויף אלעסדונג. איך האב נישט קיין כח פאר ייסורים, אבער עס הארט מיר נישט ייסורים אויכעט?'. (**מה אתה צריך כסף, יש לך עסק עם הבע"ד, לכן הנך מדבר על כסף, האמן לי, הלוואי והייתי מתפטר מהבע"ד, אני מוותר על הכל, הכסף הבריאות והכל, אמנם אין לי כוח עבור יסורים, אך אני מוכן לקבל ולהתייסר ביסורים בשביל זה**). - לחיים! לחיים! - וכאן חוזר חלילה לזמר ניגוני שמחה ביתר שאת וביתר עוז.

העמידו לפניו בבקבוק קוניאק שנמזג במים להפיג במעט את חריפתה. התרעם: "זה שקר! שקר!. ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם, ואת"ם אתוון אמ"ת, ביום הק' פורים משחקים עם האמת??". ולא רצה לשתות מזה.

כך נמשך השולה"ט עד השעות הקטנות של הלילה. שעות שבה חולל רבינו זיע"א פלאות רבות ונצורות. יכלו למשש כל העת שלא מחשבותי מחשבותיכם, ושכל מגמתו להיות בין 'היושבים ראשונה במלכות' (**שם, א, יד**) כלו' להתייחד בז"א, ולתקן עולם במלכות שד"י, וטרוד ועסוק 'כדת מה לעשות במלכה ושתי' (**שם, טו**), כלו' להכרת ולבטל כל מריע. - שנה אחד בתום ימי הפורים, חקר רבינו זיע"א אצל א' המשב"ק, אם אדמו"ר פלוני שלח לו משלוח מנות, כמנהגו מידי שנה בשנה, כי לא ראה שהביאו זאת לפניו. ענה לו המשב"ק, שאכן אותו אדמו"ר שלח לו משלוח מנות, וזה הגיע בעת הטיש. על אתר הגיב רבינו: 'ביים טיש? ביים טיש, ווייס איך נישט וואס טוט זיך מיט מיר?!'. (**באמצע הטיש! באמצע הטיש אני יודע מהקורה ומתהלך עמי**) עכל"ק. - נדמה, כי במשפט זה הטיב רבינו בעצמו לתאר את שגב עבודתו הק' בעת עריכת השולחן הטהור ביום הפורים.

"והמלך והמן ישבו לשתות", ואמרו בגמ' מלה"ד לשנים שהיו סמוכין זל"ז ולזה בקעה וכו', אבל המן הרשע שהי' מזרע עמלק הי' שונא ביותר, וא"ל אחשוורוש שירא מהקב"ה שינקום בו, וע"ז אמר לו המן בין הדברים, שזה עם מפזר ומפורד, שהם נמצאים במחלוקת ומפוזרים ומפורדים, לא יצילם הקב"ה וג"כ לא ינקום בך רח"ל, ואסתר המלכה אמרה למרדכי לך כנוס את כל היהודים שי-הא אחדות בתוך כלל ישראל שבזה י-הא התשובה כלי מחזיק ברכה ע"י השלום, ויתקבל תשובתם ברחמים וברצון. וכן מסתיים המגילה "ודובר שלום לכל זרעו" אך צריך שי-הא אחדות באמת ובלא חנופה וכדו', ולאהוב כל ישראל באהבה גמורה רק בגלל שהוא ישראל וכדאיתא בספרים שכל אוהב המלך אוהב את בניו רק בגלל שהם בני המלך, וכשאוהבים את בניו אוהבים המלך, ותלי' הא בהא, ואנו אוהבים את בני המלך כי אוהבים המלך, וזהו רצון המלך שנחבב את בניו, ולפי"ז אתי שפיר שההכנה לתשובה וקבלה"ת הוא באמת ואחדות, ודרך אגב שאמנם א"י הלא חשובה ביותר, אך הכסף יש יותר בחו"ל, ויש הרבה נגידים שמניחים כסף בכל ימות השנה לפורים, וממש נשפך שם מעות כמים, והרבה שצריכים לקבץ שם, נשארים שם לפורים דייקא, וכולנו משפחה אחת ויש בנו צדקה וחסד ושלום ושלווה וכו'.

ונחזור לענינינו, דרכי' דרכי נועם וכל נתיבותי' שלום, שהכל בכל, בכל הדרכים הוא רק שלום, ואיתא בספה"ק מצדיקי אמת, כי בשמחה תצאו וכו' שבשמחה יוצאין מכל הצרות מכל המיצרים, ובשלום תובלון, ומגיעין לשלמות הגמור ע"י כוח השמחה, והחלק ב' מפורסם הוא פחות ומובא זה **בבית אברהם בחלק המכתבים**. וכבר דיברנו על מש"כ **הח"ח בשמיה"ל** שחורבן ביהמ"ק הי' משנאת חינם, וא"כ מדה טובה מרובה שע"י האחדות יבנה ביהמ"ק בב"א, ולשעה אחת של אחדות זה, מחכין בכל שנות הגלות, וג"כ על אחדות זוכין לקבלת התפילות כמפו' **מהאריז"ל**, ובאמת כ"א לעצמו יאמר במדת האפשר לפני התפילה "הריני מקבל עלי מצות ואהבת לרעך כמוך", וע"י זה ההכנה לקבלת התפילות און פוילן אלעס גוט, יקובלו לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

ועם שלום ואחדות זוכין להשראת השכינה, ונחזור לענינינו שע"י האחדות ושלום ושלוה הוא כלי לקבל ברכה, והעיקר הוא שמחה הפנימית, ואמנם הילדים מתחפשים כ"א לענין אחר, העיקר שי-הא מזה שמחה, ---עם כובע טמבל או עם כובע ליצן ומסכה, אך העיקר שיהא השמחה הפנימית, ואמנם השמחה החיצונית חשובה היא כי זה מביא לידי שמחה פנימית, אך שלא להשאר ח"ו בשמחה החיצונית כי אז נשארין טמבל עם הכובע טמבל, רק שזה יותר קל ע"י השמחה החיצונית להשפיע בה לשמחה הפנימית, ושמחה הפנימית זה קבלה"ת באהבה ותשובה מאהבה, עם ההקדמה של שלום ואחדות, משנכנס אדר מרבין בשמחה, ואין שמחה כשמחת התורה, וכמובא בשם **הרה"ק ר' שלמה חיים מקוידינוב זי"ע** הרוצה שיתקימו נכסיו יטע בהן אדר (**ביצה טו:**): פירות האדם ותולדות האדם הן

שיחת קודש - המשך מעמ' ב'

יום רביעי כ"ו אדר א' תשע"א בבית מורינו הגרש"ס שליט"א לפני נסיעה לארה"ב

מעשים טובים, ונכסיו של אדם הן נכסיו הרוחניים, והנכסים הגשמיים אינם בר קיימא שהיום כאן ומחר שם והם חיי שעה, ונכסיו הרוחנים הם חיי עולם, **והרוצה שיתקיימו נכסיו**, הם תשובה ומעשים טובים, שיהיו להם כיום, הרי בנ"י רוצים תמיד משתוקקים ונכספים להתקרב לאבינו שבשמים, וכמש"כ חז"ל גלוי וידוע לפניך שרצונינו לעשות רצונך, אלא ששאור בעיסה - היצה"ר מעכב, ובפנימיות הלב רוצה כ"א להתקרב ולהתדבק לאבינו שבשמים ולהתעלות בתורי"ש ובמדות ובכל הענינים ובפנימיות הלב, כ"א מלא טוב ועומד ומשתוקק מתי אזכה, ומ"מ העצה טובה באדר זה זמן מיוחד שיתקיימו התשובה ומעש"ט שיהיו באדר, **שיטע בהם אדר.**

ודיברנו ע"ז אמאי לא מצינו בחודשים אחרים לשון של "מרבים בשמחה" רק באדר, וג"כ אמאי רק אדר יש בו חודש העיבור, ובתוה"ק יש פשעא"ס, ואיתא בספה"ק שאדר הי' נקרא חודש קשה, שהרי מת בו משה בז' בו, והמן הרשע ימש"ו, הי' עמלק, וידע שמת בו משה, ואפש"ל ומותר לומר, שאמנם הי' בו לידת משה אך בסוף ג"כ מת בו משה וזה ידע המן הרשע ימש"ו, ונחשכו ביום הזה עיניהם של ישראל ואם לא הי' מת משה והי' מגיע לא"י אז הי' התיקון השלם, ולא הי' חורבן ביהמ"ק, רק שלא הגיע הזמן, לכן לא נכנס מרע"ה לא"י, ואז נפלה זכות גדולה בעולם, אך בנ"י באחדות ובכוח התשובה מאהבה, נהפך כל החודש לרחמים וזה לא ידע אותו רשע שבנ"י יש להם אביהם הגדול בשמים שמהפך להם מקצה לקצה את החודש מדין לרחמים, ונתעורר בו היום שנולד בו משה, ליהודים הייתה אורה ושמחה כן תהי' לנו,

ולפי"ז א"ש לשון החודש אשר נהפך להם, שהחודש כולו נהפך להם מן הקצה אל הקצה לרחמים גדולים וגמורים, וממי' בחודש הזה שיש בו קבלה"ת ימי הפורים, לכן נבחר כל החודש באופן מיוחד לשמחה, וג"כ יש בו חודש העיבור כי שמחה צריך להיות בכפליים, כי שמחה אין לו שיעור, ולכן יש חודש אדר אשר הוא חודש השמחה פעמים בכפליים, וג"כ ידוע המאמר בשם **הרה"ק ר' יעקב יצחק החוזה מלובלין** זי"ע ועכי"א משנכנס אדר מרבין הקדושה ושמחה ובאב ממעטין הטומאה עם שמחה, וחזינן מזה ששמחה הוא בכפליים.

ירחם המרחם ישמור המרחם עלי ועכ"י, העיקר הוא שכ"א ינצל את ימי האדר והרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר, ולהשכיל להכין עצמו לימי הפורים, וכ"א שעושה חשבה"נ רוצה להתקרב לאבינו שבשמים כי אין תכלית בחיים כאלו, וכ"א יודע שאף א' לא נשאר כאן מלפני כמה דורות, וידוע כמ"ש רש"י בתחילת התורה כמו שדרשוהו רבותינו ז"ל בשביל התורה שנקראת (**משלי ח כב**) ראשית דרכו, ובשביל ישראל שנקראו (**ירמיה ב ג**) ראשית תבואתו". וכל תכלית הבריאה הוא רק בשביל ישראל שומרי תו"מ, וכל תכלית ביאת האדם לעולם הוא בשביל עבודת השי"ת להתעלות בתויר"ש ומדות טובות, וכ"א שחושב לעצמו האיך מתעלים צריך לדעת שהאופן להתעלות הוא רק ע"י התוה"ק וכן דייק מרן זקני רבינו מוהרמ"מ זיע"א בתפי' שמ"ע "השיבנו אבינו לתורתך" ועי"ז נזכה לקרבנו מלכנו לעבודתך וכו', אפי' שצריך עוד עניינים, אך הדבר הא' הוא השיבנו אבינו לתורתך, וכתיב הלא כה דברי כאש נאום ה' וכפטיש יפוצץ סלע (**ירמיהו כג, כט**), **סלע** מרומז על היצה"ר, שע"י התוה"ק מתגברין על היצה"ר, וכמו שאמרו חז"ל (**קידושין ל:**) בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין.

וע"י פטיש זה אפשר לפוצץ את כל היצר הרע, ודבר הראשון צריך להכנים עצמו לעסק התורה הק', ואם רוצים לחזור בתשובה צריכים לעסוק בתוה"ק וע"י השיבנו אבינו לתורתך זוכים לקרבינו מלכינו לעבודתך וכו'. וידוע עוד בשם **הרה"ק ר' שלמה חיים מקוידינוב** על מה דאיתא (**שו"ע או"ח**) מי שיש לו דין עם גוי ידון עמו באדר, שהגוי הוא היצר הרע והרוצה לנצחו יתחיל לכובשו באדר. שאז בקל אפשר להכניעו, והקב"ה עשה נסים בימים ההם בזמן הזה. שהנסים של אז מושפעים לזמן הזה. שאז נשפע אור גדול, ומובא בספרים הק' על פורים האור הגדול ביותר. ויש דרך קצרה וארוכה, שאנו מדברים בקצרה וכל אחד יעשה לעצמו ויהרהר לעצמו בארוכה תמיד, והכל נמצא בתורה הק' הפוך בה והפוך בה דכולה בה, כל הלומד תורה לשמה מביא לכל המעלות טובות ומגדלתו ומרוממתו לכל המעשים, ות"ת כנגד כולם, בדרך רמז, שע"י התורה מגיעין לכל הישועות, כמו שאמרו חז"ל שכל הרפואות ע"י התורה, וזהו ת"ת כנגד כולם.

והשי"ת יעזרנו לדעת האמיתית ואם אין דיעה - דעת הבדלה מנין (**סנהדרין עא. ירושלמי ברכות לט:**), והקב"ה יעזרנו לדעת האמיתית, שנזכה לאור התשובה וקבלת התורה והמצוות מאהבה אור הפורים, ונזכה לתשובה האמיתית באהבה, וי"הא שלום ואחדות בין ישראל תשו' ומעשים טובים, שמחה וקיום התורה והמצוות והתמדת התורה הק' לשמה, ומידות טובות ויר"ש והכל י"הא בשמחה ומרוב כל עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה.

ובאדר נזכה לכל הישועות, ואין הדבר תלוי אלא בתשובה שע"י התשובה ממילא יש את כל הישועות, ואם לאו הרי רח"ל הוא "הרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי" (**קידושין פב.**), והקב"ה יעזור שי"הי' מדה טובה מרובה, שהטיבותי את מעשי וי"הא נתרבה פרנסתי.

וכל אחד יתפלל במידת האפשר שיהא שפע רב בעולם, היום יש קושי קצת בעולם עם עניני הכספים, וכשי"הי' שפע רב בעולם י"הי ג"כ שפע לישיבות הק' דזה בחינת זבולון ויששכר, שכשלזבולון יש שפע ג"כ ליששכר, יעזור הקב"ה וישמח לבבות הנשברים וכל כלל ישראל. וישמור על כלל ישראל בארץ ישראל ובחו"ל ובכל מקום שהם בשמירה עליונה "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל", ויתן להם פרנסה טובה ורחבה בנקל עשירות גדולה ומופלגת בלא עגמת נפש, תורה וגדולה במקום אחד חיי אריכי ומזוני רויחי וסיעתא דשמיא. רפואות שלימות בגו"נ, שמחות וישועות שלימות בגו"ר.

ופורים כשר ושמח ומאיר שיאיר עלינו אור הפורים בגילוי גדול . אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

דברי תורה

המשך מעמ' א'

אינה מצטרפת למעשה, היא מטעם, כי בעומק המחשבות של ישראל הם כולו טוב, וכולו אומר תשוקה ורצון לעשות רצון קונם, ולחשוב מחשבות ביראת ד', ובאהבתו ישגה תמיד, אלא שכלפי חוץ נראה לפעמים שמחשבתו היא נגד רצונו ית"ש, והשאור שבעיסה והחומר גרמו לו שיעלה על רעיונו מחשבות שאינם קדושות, אך תוך תוכו אינו כברו, ופנימיותו כולו רצוף אהבה ורשפי קודש לעשות רצונו ית"ש בכל פרטיה ודקדוקיה, ורק יצר מחשבות לבו רק רע, אבל עומק פנימיות מחשבות לבו רק טוב וישר, וכדאיתא **באבות דר"נ** (**פט"ז**) רשב"י אמר מכאן שאין ישראל רואים פני גיהנם לעולם **משלו משל למה הדבר דומה** למלך ב"ו שהיה לו שדה זבורית, באו בני אדם והשכירוהו בעשרת כורין חטים בשנה, זבלוה עדרוה השקוה וכסחוה ולא הכניסו ממנה אלא כור אחד חטים בשנה, אמר להם המלך מהו זה, אמרו לו אדוננו המלך אתה יודע בשדה שנתת לנו שמתחלה לא הכנסת ממנה כלום ועכשיו שזבלנוה וכיסחנוה והשקנוה מים לא הכנסנו ממנה אלא כור אחד חטים בלבד, כך עתידים ישראל לומר לפני הקב"ה, רבש"ע אתה יודע ביצה"ר שהוא מסית בנו שנאמר כי הוא ידע יצרנו (**תהלים קג יד**), ע"כ. וידועים דברי **הרמב"ם** (**הל' גירושין פ"ב ה"כ**) על הא דכופין אותו עד שיאמר רוצה אני, מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר שאסור לעשותו אין זה אנוס ממנו אלא הוא אנס עצמו בדעתו הרעה וכו' מאחר שהוא רוצה להיות מישראל רוצה הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני כבר גרש לרצונו, עכ"ל. ובזה הבין נבין הטעם שמחשבה טובה של ישראל מצטרפת למעשה כי היא האמת ומקורו טהור, משא"כ מחשבה רעה אינה מצטרפת למעשה, כי לא מחשבותיו מחשבות ישראל, ורק לפי שעה עבר עליו רוח שטות לחשוב מחשבות שלא לרצון הבורא ית"ש, ואין מקום להתחשב עם מחשבות כאלו שאינם בפנימיות נפש האדם הישראלי.

וזהו זאת תורת העולה היא העולה על המזבח, עולה מרמז על המחשבה, שעולה באה על הרהור הלב, ותורת העולה היא מחשבת מצוות התורה, **היא העולה על מוקדה על המזבח**, שהיא עולה לרצון ומצטרפת למעשה, והטעם, כי **ואש המזבח תוקד בו**, שהאש הניצוץ הקדוש השורה בתוך נפש הישראלי היא בוערת בו בלהבת אש קודש לעשות רצון הבורא ית"ש, וכל מחשבות לבו רק קרבת אלקים וקיום מצוותיו.

ויש לרמז בזה מ"ש בסה"ק **עבודת ישראל** (**פר' משפטים**) דאיתא בסידור **האריז"ל** כי **הרמ"ק** קיבל מפי אליהו ז"ל לבטל מחשבה זרה, לומר פסוק אש תמיד תוקד על המזבח עיי"ש. ולפימ"ש כי ואש המזבח תוקד בו,

המשך בעמ' ו'

דברי תורה

המשך מעמ' ה'

הכוונה היא להאש הניצוץ הקדוש השורה בתוך נפש הישראלי, עפי"ז י"ל כי באמרו הפסוק אש תמיד תוקד על המזבח בכוונה, יבא לידי הכרה כי בעומק נפשו כל מחשבותיו נקיים וזכים, אך היצה"ר העלה עכשיו לפי שעה על מחשבתו מחשבות שאינם רצויים ואינם בהסכמתו, ובכן יתבטלו המחשבות זרות וילכו ממנו.

ועפי"ז י"ל טעם קריאת השבת שבת הגדול, דהנה על הפסוק משכו וקחו לכם צאן דרשו חז"ל (**מכילתא**) משכו ידיכם מע"ז, וכן בתרגום יונתן נגודו ידיכון מטעוות מצראי, ולכאורה מדוע נקט הלשון משכו ידיכם ולא אמר משכו עצמכם, שמשמע שרק את ידיהם ימשכו מע"ז, והלא היו משוקעים בע"ז ולא רק ידיהם, אלא הכוונה שבאמת בני ישראל במצרים לא עבדו ע"ז אלא לפנים, אבל בעומק נפשם היה לבם לשמים, ובעל כרחם ושלא לרצונם הכריחום המצריים לעבוד ע"ז, וכמו שהביא בסה"ק **שם משמואל (פר' בשלח תרע"ב)** מדרש שהמקטרג אמר עד עכשיו היו אלו עוע"ז ואתה קורע להם את הים, **(שמו"ר פר' כ"א), ובמדרש אבכיר** מסיים שהשיבו הקב"ה שוטה שבעולם וכי לדעתם עבדוהו אלא מתוך שיעבוד ומתוך טירוף הדעת ואתה דן שוגג כמזיד אונס כרצון, ע"כ. **(ועי' בסה"ק תפארת שלמה עה"פ ויאנחו בני ישראל מן העבודה, ובסה"ק אוהב ישראל עה"פ וגם אני שמעתי, ובסה"ק שמח ישראל)** והדבר הנשגב הזה לא ידעו בני ישראל ובעצמם לא ידעו את גודל קדושתם ועומק טהרת נפשם, וכי מקורם טהור ושורש נשמתם כולו אומר קדושה, וזה נתגלה להם לבני ישראל בי' ניסן שחל בשבת, באמור להם משה רבינו ע"ה משכו "ידיכם" מע"ז, כאן גילה להם שרק ידיהם הם שעבדו ע"ז, אבל בלבם היו רחוקים כמטחוי קשת מטומאת הע"ז וגילוליה, וביום הזה שהיתה תחילת הגאולה וההכנה לליל יציאת מצרים, נשפע עליהם רוח טהרה ודעת עליון, להתוודע ולהיגלות כי מחשבתם ודעתם בפנימיות נפשם היא רק טוב וכולו טוב, וכל מחשבות הלא טובים שהיו משוקעים עד הנה, לא שלהם הם, כי אם של מעבידיהם, ומתוך טירוף הדעת עשו זאת, כמבואר במדרש הנ"ל, והנה קיי"ל **(חולין יב:)** דקטן אין לו מחשבה עיי"ש, ועד עתה היו בני ישראל בבחינת קטנים שאין להם מחשבה, שכל מחשבותם היו נגד טבעם, ואין שום תוקף וחשיבות למחשבותיהם, ורק עתה בשבת זו בי' ניסן שנתגלה עליהם אור עליון ושפע דעת קודש, אז השכילו לדעת כי מקור מחשבתם הם טובים, ונהיו בבחינת גדולים שיש להם מחשבה, ולכן ע"ש ההארה הזאת נקרא שבת הגדול, דגדול יש לו מחשבה. **(צו – הגדול תש"ע)**

חג הפורים

וכל זה איננו שוה לי (אסתר ה, יג)– מאויבי תחכמני, וכמ"ש בסה"ק **דגל מחנה אפרים (פר' תרומה)** איזהו חכם הלומד מכל אדם **(אבות ד' א)** כאשר שמעתי בזה מאנשי קודש שהיו סביב אא"ז זללה"ה אפילו מן היצר הרע יש ללמוד ממנו ויש בזה דרכים שונים בדרך העבודה ועל ידי זה מעלין כל הרע לטוב ובזה מהפכין מדת הדין למדת הרחמים, עכ"ל. והמן עם כל גדלותו והתנשאותו אצל המלך המושל בכיפה, בכל זאת הרגיש חסרון וגרעון בגדלותו מזה שמרדכי לא השתחווה לו, והלימוד מזה היא להאדם, לצד הקדושה בעניני עבודת השי"ת צריך שירגיש בכל עת שכל עבודתו **איננו שוה לו** בכל עת אשר עדיין יש בו איזשהו נקודה שעדיין לא כרע והשתחווה להשי"ת ועבודתו בביטול הגמור, וכן ידוע דרך הצדיקים האמיתיים לדאוג בכל עת ולהתאונן על חוסר מעלתם ושלימותם בתורה ויר"ש, ובמקום גדולתם ורוממותם בהשגת אלקות כן ענוותנותם ושברון לבם על קוצר השגתם בעבודה התמימה.

אך עוד יש ללמוד ממה שאמר המן וסיפר לאשתו ואוהביו את כבוד עשרו ורוב בניו ואת אשר גידלו המלך ואת אשר נישאו, מבואר בפסוק שהמן הרשע הכיר בערכו הרם והעריך את מה שיש לו קנינו ורכושו הרב, ובכל זאת היתה לו ההרגשה שכל זה איננו שוה לו, כמו כן צריך האדם שידע ויכיר בערך עבודתו שיש לו, שזכה לעבוד את בוראו ולהיות מעושי רצונו ית"ש, ולשמוח בשמחה עצומה שאין דוגמתה על שלא עשני גוי, ובכל זאת ירגיש שכל זה איננו שווה לו שיש לו עדיין עוד הרבה מה להוסיף בעבודה בתורה ומצוות, וכמ"ש בספרים בפר' תצוה כתית למאור ולא כתית למנחות, שיהא האדם לבו נשבר וכתית בקרבו, אך יהא למאור שע"י שברון לבו יתחזק להוסיף אורה ועבודה, אבל לא כתית למנחות שלא יבא לידי יאוש בגלל מיעוט עבודתו, ועי' מ"ש **בכלי יקר** פר' תרומה **(עה"פ ועשו ארון עצי שיטים)** בענין מידות הארון והשולחן והמזבח, שבארון היה כל האמות שבורות, ובשולחן היה גם שלימות וגם שבורות, ובמזבח כולם שלימות, שהארון הרומז על תורה היה כל האמות שבורות, לרמז שבהשגת התורה וההכמה ידע שעדיין לא השיג השלימות, ותכלית הידיעה שנדע שלא נדע **(ספר בחינת עולם פי"ג)**, ולכן מידת הגובה הרומז על עומק המושג היו אמות שבורות, והרוחב הרומז על קוצר המשיג ג"כ היו אמות שבורות, וגם האורך היה אמות שבורות שהרי ארוכה היא מיני ארץ, והשולחן הרומז על עניני גשמיות כתאות האכילה וכדו', בזה צריך שירגיש שלימות כאילו יש לו כל, והרמז לזה היו האמות השלימות, אך למעשה לא ירדוף אחר השלימות בזה אלא יסתפק במעט ככל האפשר, ולזה היה בשולחן גם אמות שבורות, לרמז על הצורך לשבור את תאות האכילה ושאר התאוות, והמזבח שבאה לכפר על הטאים היא רומזת על שלימות, שהרי החטא היא החיסרון והכפרה היא השלימות ומשלימה בין האדם לאבינו שבשמים ולכן כל האמות היו שלימות, עכת"ד.

אך יש להוסיף על דבריו שגם בארון לא היה בו חצאי אמות לבד, כי אם אמה וחצי, אמתיים וחצי, אך לא חצאי אמות, ובא לרמז בזה מה שאמרנו, שבעבודת ד' אף הצורך בהרגשה של **וכל זה איננו שווה לי**, שממעט בעבודה ושעדיין לא הגיע למה שצריך להגיע, מ"מ צריך שידע ויכיר בערך עבודתו שיש ולא יאבד מה שיש לו, ובמקום גילה על זכייתו לעשות רצון קונו, שם תהיה רעדה על מיעוט העבודה ועל המלאכה הרבה המוטלת עליו בעסק התורה והמצוות, ולכן הי' האמות שלימות ושבורות בכל צד, להורות שבכל עבודה ועבודה יש צורך בהרגש האמור, שמחה על מה שיש ושברון לב על מה שיש עוד לפניו, וידוע מאמר של קדוש ישראל **רבינו עקיבא איגר** זיע"א **(מובא בספר אמרי בינה מהגאון רבי מאיר אויערבאך זצ"ל בסוף הספר לפני המפתחות)** עה"פ שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, **משל** למי שהלך בדרך ומצא שלל רב, הון עתק של דנרי זהב ואבנים טובות ומרגליות לאין מספר, והתחיל לטעון על עגלתו שקים מלאים מהרכוש הרב, וכבר מילא הון רב שהספיק לו להעשיר בעשירות מופלגת לו ולזרעו, אך לא היה ביכולתו ליקח את כל הרכוש שה' באותו מקום מפאת חוסר מקום ויכולת לטעון כל כך הרבה, ובעל כרחו סיים את עבודת הלקיטה, וכשהתחיל לנסוע לדרכו ושמחתו גדלה עד לשמי רום על המציאה שזכה לה, אך בהביטו אחריו וראה את מה שהשאיר עוד במקום כפלי כפליים ממה שלקח, אז נצבט ליבו על העיזבון שעוזב, שהרי מה שלקח היא אינה כטיפה מן הים כנגד מה שהשאיר, וכן היא בענין עסק התורה כמה שהאדם לומד ועוסק בתורה ושמח שמחה עצומה על זכייתו לאור התורה, אך בהביטו בעין שכלו את עומק התורה, וכמה שיש לו עוד ללמוד ולהשיג, אז נשבר ליבו בקרבו מרוב געגועים ותשוקה לקבץ את כל מה שיש להשיג באור התורה, וזהו שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, כמו שהמוצא שלל רב שש על מה שיש לו ודואג על מה שהשאיר, כן היא בעסק התורה...

וגם אחשורוש הרשיע במידה זו של וכל איננו שוה לי, דאיתא **(מגילה יב.)** שלבש אחשורוש בסעודה של אותו רשע בגדי כהונה, וכן השתמש בכלי המקדש, ובודאי שהיה סיפק בידיו של אחשורוש לעשות לעצמו בגדי מלכות מהודרים ויפים ביופי חיצוני יותר מבגדי כהונה, בגדים משובצים באבנים טובות ומרגליות וכסף, ובבגדי כהונה לא היה כסף ואבנים טובות, ומה לו לאחשורוש לחמוד דוקא את בגדי כהונה, בזמן הראותו לעמים את כבוד עשרו וגדולתו, וכן היה סיפק בידו להשתמש בכלים יפים יותר מכלי המקדש, ומה ראה להשתמש בכלים אלו דוקא, אלא שכוונת אחשורוש היתה בזה להראות לכל העולם כי הוא השולט על עם ישראל, כי לולי זה כל זה איננו שוה לו, ואם כלל ישראל לא יכרע לו הרי כל גדולתו ועשרו ומלכותו בכיפה לא שוה לו מאומה, וכמאמר המן הרשע, ולכן חמד לו להתלבש בבגדי כהונה ולהשתמש בכלי המקדש, שבזה הראה לכל שהוא שולט על ישראל, ובזה נשקט תאות השליטה שלו.

והנה הצירוף של חודש תמוז היא השם היוצא מס"ת של הפסוק זה איננו שוה לי, וי"ל שבחודש הזה שחל בו ימי בין המצרים שהתחיל החורבן ביהמ"ק, ומאז כל זה איננו שוה לי, וכל זמן שאין לנו ביהמ"ק העומד על תילו, כל שמחה אינו ערב לנו ובכל עת אנו מעלים את ירושלים על ראש שמחתינו, וכל עבודתינו אינו בשלימות עד שנזכה לעבודת ביהמ"ק בתפארתה.

ועוד יש לומר דהנה ביהמ"ק נחרב בגלל שנאת חינם, שזה ג"כ בא משורש של **כל זה איננו שווה לי**, ששונא את חבירו רק בגלל שיש לחבירו מה שאין לו, ואפי' שחבירו לא עשה לו שום צער או נזק חלילה, עינו צרה בטובת חבירו ומרוב קנאה שונאו בעבור זה. וזה המידה שהיא משורש המן הרשע צריך להשריש מקרבינו ולנהוג טובת עין בחבירו ולשמוח בטובת חבירו, ובפרט בחודש תמוז, כמ"ש בספרים שאם הביהמ"ק נחרב בגלל שנאת חינם, הרי שהתיקון שיבנה ביהמ"ק היא ע"י שנתנהג באהבת חינם, לאהוב כל אחד את חבירו ללא כל מטרה או טובת הנאה, אלא אהבה שאינה תלויה בדבר, ועי"ז נזכה לבנין ביהמ"ק במהרה בימינו אמן. **(פורים תש"ע)**

פנינים יקרים

על הפרשה וחג הפורים

ומורק ושטף במים (ו, כ)

כשבאים פון מארק **(שם משאל וחמה לשוק)** צריכים לטהרת מים. להטהר. **(הה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע)**

והנפש אשר תאכל בשר וטומאתו עליו (ז, כ)

הלשון תמוה דהול"ל וטומאתו בו או נפש כי תטמא מה זה **עליו**, וחלם לי בחלום אשר נפש ישראל אין שייך בו טומאה בעצם כמו בשר שנטמא, רק בנפש ישראל הטומאה עליו מרחפת אבל בו בעצמו טהור, וזה הלשון **עליו** היינו עליו ולא בעצמותו, ע"כ דברי החלום. **(ארי במסתרים)**

ויעש משה כאשר צוה אותו ה' ותקהל העדה וגו' (ח, ד)

כי כשהצדיק עושה רצון השי"ת מתעורר לבם של ישראל להתקרב אליו וללמוד מדרכיו. **(אמת ואמונה, הרה"ק מקאצק)**

ויתן עליו את הכתונת ויחגור אותו באבנט וילבש אותו את המעיל וגו' ויאפוד לו בו (ח, ז)

נרשם שם כי הוא חצי התורה בפסוקים ואפשר לפרש בדרך צחות כי בכתוב זה המדבר מעניני הלבושים והבגדים, נרמז כי הוא חצי התורה, היינו שחלק גדול משמירת התורה תלוי בענין הלבוש. **(מטה אהרן - פינסק קרלין)**

חג הפורים ומגילת אסתר

ואת דתי המלך אינם עושים (אסתר ג, ח)

דמפקי לכולה שתא כו' פירש רש"י שבת היום פסח היום ואנו אסורים במלאכה, וקשה מפני שבת ופסח אמר דמפקי כולה שתא. אולם האמת שהיה קשה בעיני הרשע וכקוץ בעיניו ההכנות שישראל עושים קודם כל מצוה וממש כל השנה כל עבודתם וטרחתם רק לקיים המצות, למשל על פסח כמה וכמה עובדות ויגיעות וטרחות הוא עושה, תיכף משעת קצירת חטים מייגע את עצמו ולשמור אותו כל השנה ובפרטי קודם החג על כל דבר ודבר בפרטי ועל שבת קודש כמעט כל השבוע כל יגיעתו להכין על שבת וכל המוסיף מוסיפים לו, וכמו כן על כל מצוה ומצוה על אתרוג על סוכה וכמעט כל השנה הוא מוטרד לקיים המצות ודו"ק. ובזה על נכון דמפקי כולה שתא בשבת ופסח.(דבש השדה הרה"ק ר' אלעזר בהרה"ק אלימלך מליז'ענסק זי"ע)

ובבואה לפני המלך אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה (שם ט, כה)

שכשצריך האדם לבוא לפני המלך מלכי המלכים הקב"ה להתפלל, **אמר עם הספר** אם אמירתו הוא עם הספר דהיינו שלמד קודם לכן תוה"ק, אז **ישוב מחשבתו הרעה**, מזדככת ומתטהרת נפשו ממחשבות זרות ורעות ויכול להתפלל תפלה זכה כראוי **(חבצלת השרון בשם מהר"ש מבעלזא זי"ע)**

*

וכעין זה פירש **הרה"ק רבי איציקל מראדויל** זי"ע דכשהנשמה באה לפני מלכו של עולם ב"ה, מתנצלת שמחשבות זרות היו מבלבלות אותה מעבודה, אזי אומר לה השי"ת "**עם הספר ישוב מחשבתו הרעה**" דעל ידי הלימוד הולכין מחשבות הרעות. **(עבודת הלוים)**

המן מן התורה מנין שנאמר (בראשית ג, יא) המן העץ (חולין קלט:)

ובדרך צחות אמרתי המן מן התורה מנין המן העץ, כי הנה אנו רואים כמה פעמים שכמה בני אדם שעסקו בתורה ונתפקרו ר"ל ונעשו רשעים יותר ויותר מעמי הארץ ורשעים הפשוטים שאין בהם ריח תורה, ואלו הגדילו ברשעות, ועל זה שאלו **המן מן התורה מנין** רצונו לומר מאין בא זה שנעשה המן הרשע **מן התורה**, והלא מן הראוי היה שהמאור שבתורה יחזירנו למוטב וכמו שכתב בפ' קנין תורה ומכשרתו להיות צדיק וחסיד כו' ואיך נהפך עליו הגלגל שנעשה המן על ידי התורה, והנה היתה התשובה **המן העץ** רצונו לומר שהתורה באמת הוא עץ חיים היא למחזיקים בה, אבל כל זה אם עוסק בה לשמה אבל כשאינו עוסק בה לשמה, הנה היא בבחינת עץ הדעת טוב ורע וכמאמר רז"ל נעשית לו סם חיים כו' והבן. **(תולדות יצחק)**

ויטב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש המלך כדבר ממוכן (שם)

ממוכן זה המן, ולמה נקרא שמו ממוכן שמוכן לפורענות, א"ר כהנא מכאן להדיוט שקופץ בראש **(מגילה יא.)**. ההבדל בין החכם להדיוט, החכם מבין שכדי ליתן מענה נכונה יש לחשוב בכובד ראש על הפתרון הנכון, לעומת ההדיוט שעונה תשובה בלי מחשבה, לו תמיד מוכן תשובה, לזה נקרא כאן המן בשם **ממוכן**, להורות שהמן בתור הדיוט תמיד היה מוכן לו תשובה בלי מחשבה ובלי הכנה. **(חסד לאברהם)**

אם על המלך טוב יצא דבר מלכות ויכתב בדתי פרס ומדי ולא יעבור (שם)

פירוש ולא יעבור, שלא יכריזו בפומבי רק שיכתב בספר דתי פרס ומדי לבד, כי לא נאה שיתפרסם מרידת המלכה במלך, כדכתיב בפ' ויקהל (לו, ו) ויעבירו קול במחנה בתרווג ועברו כרוז פי' שהכריזו וכאן הכוונה **ולא יעבור** שלא יכריזו בפרהסיא המרידה במלכות. **(פרדס יוסף בשם מגילת ספר)**

ויפקד המלך פקודים (אסתר ב, ג)

ובגמ' **(מגילה יב:)**, כל ערום יעשה בדעת **(משלי יג,טז)**, זה דוד וגו', **המשך בעמ' ז**

כ"ק אדמו"ר ה"שארית יעקב" זצוק"ל
מלעלוב- בראנוביץ
נכד שעשועיו של מרן רביה"ק מוהרמ"מ זיע"א
יומא דהילולא י"ז אדר ב' (תשס"ה)

"ס'איז א זכיה פאר מיר צו האבן אזא איינקל א בן עליה"... כך התבטא רביה"ק מרן מוהרמ"מ זיע"א אודות נכדו הגדול הגה"ק מלעלוב- בראנוביץ זצוק"ל. וכן סיפר ראש ישיבת פינסק- קארלין הגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל, שבשנת תשכ"ג חודשים ספורים לאחר שהוכתר מרן מוהרמ"מ לרבם של חסידי קארלין התקיימה אירוע תורני בביה"כ חסידי קארלין בירושלים עיה"ק, בהשתתפות זקני החסידים וקהל רב, בין השיחים אמר מרן מוהרמ"מ זיע"א: אמנם נמצאים כאן חסידים ואנשי מעשה תלמידי חכמים ויראי ד' מרבים, אך- ואז החווה בידו הק' אל עבר נכדו הגדול- "זאת עלית על כולנה"... כהנה וכהנה התבטאויות נדירות הפטיר רביה"ק מרן מוהרמ"מ אודות רום מעלתו ושגב צדקותו וקדושתו של נכד שעשועיו.

תולדותיהם של צדיקים

בכ' שבט תש"ה זרח אור שמשו של הגה"ק רבי יעקב אשר קאפף זצוק"ל- אדמו"ר מלעלוב בראנוביץ, כבן יחיד לאביו הגדול הרה"צ רבי שמואל עוזר זצ"ל ולאמו הרבנית תבדלחט"א בתו הבכירה של כ"ק רביה"ק מרן מוהרמ"מ זיע"א.

וירא אותו כי טוב, נטלו זקינו הק' מרן מוהרמ"מ תחת חסותו ופרש עליו כנפיו, החזיקו סמוך אליו כבן טיפוחיו ושמר כל צעד ופסיעה של נכדו החביב, כי ראה, כי אין כמוהו כלי מחזיק ברכה לתורה, לקדושה ולהשראת השכינה, ואף התבטא כמ"פ "ענקל איז אזוי זוי מיין איגינעך קינד".

ומהרי"א, בצילו ישב וחמד ופריו מתוק לחיקו. מה נעמו עליו דברי זקינו הק', לבו יצא להשביע את רצונו כדי שיוסיף עוד להשקותו מן הבאר אשר מימיו אינם כלים לעולמים.

בהגיעו לפרקו נשא את עזרתו בקודש תליט"א בתו היחידה של הגה"צ רבי משה שמואל טויסיג זצ"ל ראש ישיבת מאטרסדורף.

מיום עמדו על דעתו משימה אחת אפפה את כל ישותו והוא "קודש לה'", כל ימי חלדו הפקיר את גוו ויט שכמו לסבול עול מלכות שמים באופן נעלה ונשגב ובכוחות על טבעיים, מופשט ממושגי חומר ובז לעוזה"ז עם כל הבליו, צדיק בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו.

חכם חרשים ונבון לחש היה, עיצב לעצמו סדר יום שנשגב אנוש, בנתיבים נעלמים ובשבילי מסתורין העפיל משחר טל ילדותו, מתבודד ומחפש מפלט מסאונו של עולם והמונו, רוב ימיו ושנותיו סגור וספון היה בחדרו הק' וכמעט לא יצא מד' אמותיו חוצה.

התפרסם כקדוש עליון וצדיק מושל ביראת אלוקים, ונודע למשגב בגאונותו העצומה וידענותו המפליאה, חידושי תורתו מתבדרים ביני עמודי דגירסי ולוקטו בספרי "שארית יעקב".

מורא רבך כמורא שמים

רביה"ק מרן מוהרמ"מ זיע"א העיד על אביו רביה"ק מרן מוהרשנ"ן זיע"א, כי מאופן קיומו את "מורא רבך", יכולין היו ללמוד על "מורא שמים" שלו, כי הלא אמרו רז"ל בפרקי אבות "מורא רבך כמורא שמים". על משקל זה אפשר להמליץ על כ"ק אדמו"ר מלעלוב- בראנוביץ זצוק"ל, כי ממידת מורא רבו שהיתה טבועה בו יכולין אנו ללמוד על מורא שמים שלו. ולמען ידעו דור אחרון מורא רבך מהו, נכתוב כאן

שורות מעט שהן הרבה אודות חרדת הקודש שהיתה לו והתקשרותו לרבו הגדול- זקינו הק' מרן רביה"ק אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א.

סיפר הגה"ח רבי משה אדלר זצ"ל, כי פ"א ראהו עומד לפני דלת חדרו של זקינו מרן אדמו"ר מוהרמ"מ זיע"א, וחוכך בדעתו האם להכנס אל הקודש פנימה או לאו, ולאחמ"כ נסוג אחורנית וחזר כלעומת שבא, דלק אחריו ושאל אותו כמתמיה, מאי טעמא לא נכנס מר, ועוד מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר, וענהו, אמת ונכון הדבר שיש לי ענין שהוצרכתי לחוות דעתו הק' של כק"ז, ובטרם גשתי אל הקודש הכנתי עצמי כראוי בהכנה דרבה כמשפט, אך כשהגעתי סמוך ונראה לפני ולפנים, יראה ורעד אחזני מלהכנס למקום אש להבת שלהבת, לכן נרתעתי לאחורי. שאל אותו ר"מ והקשה עליו, הרי בתור נכדו הגדול של רבינו יכול הנך לבוא ולצאת כבביתך שלך, ומה גם שמכירים אנו בך כי ירא אלוקים אתה מנעוריך ואין לך מה לפחד כלל ועיקר, נענה לו ואמר, אכן, מחמת קוצר המשיג ועומק המשיג מדבר הינך כך...

ושוב פעם היה מעשה בעת שאיתרמי לפניו שאלה גורלית, וילך לדרוש את נשיא האלוקים לשמוע חוות דעתו הק' בנידון, אך כשנכנס, אימא ויראה אחזו בו ושיניו דא לדא נקשן, ומחמת כך נתבלבל ברעיונותיו ולא הסכית אזנו לשמוע תשובת רבינו, וכשיצא מהקודש ולא ידע תשובתו הרמה של רבינו, הפציר בו חותנו זצ"ל שירהיב עוז ויכנס עוד פעם, אך הוא לא הסכים בשום אופן, ואמר, איך יכול הנני לחזור ולהכנס לקו"פ עו"פ, הלא בכל פעם שמתקרב אני לחדרו הק' כבר מעי מתהפכים בקרבי...

לפעמים מתוך חרדת הקודש נמנע לבוא אל חצה"ק, פ"א בעת ששבת מרן מוהרמ"מ בירושלים עיה"ק ועדך השוה"ש בביהמ"ד ברחוב צפניה, הציץ נכדו הגדול מבין חרכי התריסים לחזות בנועם זיוו, אך מחמת יראתו אל הקודש לא יבוא, והבחין בו אחד מבאי הבית והפטיר לעומתו בנימת זלזול, מה? אינך יכול להכנס, ועוד כהנה וכהנה גיבובי דברים, והוא עמד כל העת מחריש ולא השיבו מאומה, בגמר עריכת השוה"ש נפנה רבינו מרן מוהרמ"מ- שלפניו נגלו כל תעלומות- אל עבר אותו מקורב, וא"ל "מה לך להתערב בענינים שאין לך שייכות לזה, יודע אני שנכדי חביבי נמצא שם, ולוואי ויהי' לך שמינית שבשמינית מיראת שמים וחסידות שבו".

אור חדש על ציון תאיר

בעריב ימיו קבע משכנו בביהמ"ד "בראנוביץ" בירושלים עיה"ק, ורבים ושלמים נהרו לאורו ולאור קדושתו. שבט הנהגתו כלל מיזוג של גוונים הרבה, עם היותו בעל מזג רך להפליא אשר מליבו פיכה מעיין של חמלה ללא מיצרים לכל יציר נוצר, דיה היתה הבטת עינו בארשת קפדנית בכדי להטיל מורך וחלחלה, מבטים רבי משמעות אלו, טוו בדממה בלי אומר ובלי דברים את דרך האמת הייחודית שנישאה את הסרים למשמעתו למחוזות טמירים ונעלמים.

אופן אמירת דא"ח בעריכת השולחן אשר לפני ד' ג"כ לא היו שווים בכל עיתותם. יש ואמירתו להדיוט, בכהאי גוונא שהיו שווים לכל נפש, לפי ערכו ותבונתו של כל אחד ואחד. ויש אמירתו לגבוה, אימרה קצרה אך נוקבת חדרי הלבבות, אשר טובי המוחות מהפכים ומשתעשעים בה וחורתים אותה על לוח ליבם.

מראשית שנת תשס"ה הרבה לדבר ברורות ולומר: "חישבתי ומצאתי כי השלמתי כבר ייעודי בזה העולם"... ובמעמד קהל חסידיו ומעריציו איתקטיר בחד קטירא לחיי עלמין, כשלפתע פתאום קם וסליק לעילא מישיבה של מטה לישיבה של מעלה בעת הזריחו אור בשולה"ט פורים המשולש תשס"ה לפ"ק. מנו"כ במרומי הר הזיתים אל מקום המקדש.

פנינים יקרים
חג הפורים - המשך מעמ' ו'

דכתיב (מלכים א,ב), יבקשו לאדני המלך נערה בתולה, כל מאן דהו"ל ברתא אייתא ניהליה, וכסיל יפורש אולת זה אחשורוש דכתיב **ויפקד המלך פקידים** וכו'. נראה לפרש דברי הגמרא דאצל דוד אמרו בלשון יבקשו לשון בקשה, רצו כולם למלאות מבוקשתו, שידעו שזה לטובתם. לעומת אחשורוש שעשה זאת בצורה של גזירה ופקידה ויפקד המלך פקודים טבע האדם לסרב לפקודות, דבר הבא בהכרח ובכפיה אנשים מנסים להתחמק ממנה, בזה אנו רואים את איולתו של אחשוורוש. **(שער בת רבים)**

ובהגיע תור נערה ונערה וגו' (שם ב, יב)

הטעם של **נערה ונערה** בקדמא ואזלא ובפסוק טו ובהגיע תור אסתר בת אביחיל הטעם הוא מונח מונח, רמז לנו כי כל נערה היתה מקדמת עצמה בחשק נמרץ וברצון גדול קדמא ואזלא אבל כשהגיע תור אסתר היתה מבקשת דחויים להתחמק ממנו, והיתה עושה עצמה חולה מוטלת על ערש דוי.

ועל זה יורו הטעמים הכפולים מונח מונח, שהיתה מונחת ושוכבת עד שנלקחה בעל כרחה כמו שנאמר ותלקח אסתר מבנין נפעל, שנלקחה בעל כרחה על ידי אחרים. **(אוצר שיחות צדיקים בשם הגר"א ז"ע)**

ובהגיע תור אסתר בת אביחיל לבוא אל המלך לא בקשה דבר כי אשר יאמר וגו' (שם)

רומז על נשמות הצדיקים כשנקראים לבוא אל המלך אינם מבקשים דבר, הצדיק האמיתי רוצה מה שהקב"ה רוצה **לא ביקשה דבר כי אם את אשר יאמר** וגו'. **(פני מנחם)**

וירא המן כי אין מרדכי כורע ומשתחוה לו (ג, ה)

יש לפרש לפי המובא במדרשים שהיה תלוי צלם על לבו, ואמרו לו שמחמת זה מרדכי אינו משתחוה לו.

לכן ניסה ללכת פעם אחת בלעדיו, לראות אם אכן הסיבה שאין מרדכי משתחוה, ואז ראה כי אין מרדכי כורע ומשתחוה לו, שגם לו לבדו אינו כורע לפיכך **וימלא המן חמה. (אמרי אמת).**

ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו וגו' **ויבקש להשמיד את כל היהודים** וגו' (ג, ו)

לכאו' אם המן רצה משנאתו להרוג את מרדכי משום שלא השתחווה לו, מדוע החליט להשמיד את כל היהודים, אך הענין אם אדם מישראל נמצא בצרה, אחרים מתפללים בעדו להצלתו. האדם בעצמו אינו יכול לעזור שהרי אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים, לכן רצה המן שהיה מלא שנאה על מרדכי שלא רצה לכרוע לפניו ברך, לשלוח יד במרדכי. אבל לאחר שקיבל ידיעות על דרכם של ישראל שאחד מתפלל ועוזר להצלתו של השני **ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו, כי הגידו לו את עם מרדכי** ספרו לו כי עמו יחוש להצלתו, ולא יכול לו למרדכי, "**ויבקש המן להשמיד את כל היהודים עם מרדכי**", כי אם כולם יהיו בצרה, אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים, ואזי יכול לו למרדכי. **(אלשיך הק' זי"ע)**

הדבר יצא מפי המלך ופני המן חפו (ז, ח)

מיד שהבינו העומדים לפני המלך שכוונת המלך להרגו, כיסו את פני המן שלא יראה פני המלך, כיון שבאור פני המלך חיים והרואה פניו ניצל לחיים, לכן כיסו את פניו שלא יראה פני המלך ויציל נפשו ממות. **(אורה ושמחה, רבי אליהו הכהן מאיזמיר)**

דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו (י, ג)

הפירוש , על פי רוב העסקים בצרכי ציבור, הינם בבחינת דובר שלום לעמו, כלפי העם מסתפקים בדברי שלום, דיבורים יפים דרשות נאות והבטחות טובות, אך כנגד זה דורש טוב לכל זרעו, את הדברים הטובים באמת , מה שידו יכולה להשיג, עסקים טובים זכויות ומשרות טובות, אותם הוא נותן לכל זרעו, לבנים ולקרובים ולכל הקשורים אליו. אולם מרדכי הצדיק היה להיפך **דורש טוב לעמו** דאג עבור העם, **ודובר שלום לכל זרעו. (הה"ק רבי מנדל מרימנוב זי"ע)**

וכל זה איננו שוה לי (שם)

הנה המן אמר **וכל זה איננו שוה לי** אמר הויה למפרע ובסופי תיבות כי רצה להשמיד בדין, עד שלבסוף נאמר כי ראה כי כלתה אליו הרעה שם הויה כסדר ובס"ת, לומר שכלה הרעה והדין על אומות העולם, אבל על ישראל נהפך לרחמים ע"ד **(ישעיה יט, כב)** נגוף נגוף למצרים ורפוא לישראל **(זה"ק בא לו.). (שפתי צדיקים)**

ואת שבע הנערות הראיות (ב, ט)

אמרו בגמרא **(מגילה יג.)**, מלמד שהיתה מונה בהן שבעת ימי השבוע, ותמהו המפרשים אסתר, שנביאה היתה, לא ידעה איזהו יום השבת עד שהוצרכה לסימניהן של הנערות, אלא אסתר היתה מסתרת עמה ומולדתה לבל ידעו שהיא יהודיה, ואמרו חז"ל בטלה מביאה לידי שעמום, אם כן, בודאי היתה אסתר עוסקת בכל ששת ימי המעשה במלאכה, כאשה חכמת לב. אם כן ישגיחו נערותיה כי בשבת אינה עושה במלאכה, וידעו מהו עמה.

על כן הערימה אסתר וחילקה את הנערות כל אחת ליום אחר של השבוע, ממילא, הנערות ששרתוה בחול לא נמצאו עמה בשבת, והיו סבורות שהיא עוסקת תמיד במלאכה ואילו הנערה הנמצאת עמה בשבת, סברה שאף פעם אינה עוסקת במלאכה. **(רבי יהונתן אייבשיץ, יערות דבש)**

פרקי חינוך

הרב שמואל שטרן
מחנך ויועץ חינוכי

שאלה: פותחים בכבוד אכסניה.. יש"כ על התשובות הניתנות בבמה החשובה "פרקי חינוך" ע"י המחנך והיועץ החינוכי הרב שמואל שטרן שליט"א, הדברים מאירים כספירים ואעידה עלי שעד עתה חינוך הילדים היתה בצורת 'מפקד' כמצות אנשים מלומדה, תתפלל, תנהג כך בצורת "מפקד", הושפעתי רבות מהגליון שבעצם מושל עלי כאבא להעביר המסר בו בצורת דוגמא אישית, וכן חשיבות בלהעביר המסר עם הפה, יש"כ על המאמרים המופלאים על חג הפורים בגליון פקודי- ויקרא. הייתי שמח באם אפשרי להרחיב עוד על עבודת יום הפורים ממנו ניקח בס"ד להעביר מסר לילדים מעוצם חג הפורים הק', ויש"כ למפרע בשם עוד רבים מהלומדים עלון חשוב זה- **החפץ בעילום שמו.**

תשובה: היות ו"מהר אהוב כי בא מועד" נוסיף עוד בס"ד מדברי רבותינו במהות וקדושת יום הפורים הק' שממנו ניקח בס"ד לעבוד את השי"ת וכל אומרה מזהירה כזוהר הרקיע אפשר ואפשר למסור זאת לבנינו היקרים ולהרחיב אותם כיד ה' הטובה מהספה"ק כמבואר להלן:

איתא בספה"ק **"דברי יחזקאל"**: "הימים האלו בזמן הזה לכל חפציהם של ישראל, שהקב"ה מאיר לנו מאותו האור שהיה אז בימי הפורים, וכל אשר יבקשו ישראל מהשי"ת תתקבל תפילתם אמן כן יה"ר". עכל"ק. ובספה"ק **"שערי יששכר"** מפרש בזה לשון המגילה "מה שאלתך אסתר [כנסת ישראל] וינתן לך, ומה בקשתך ותעש", דביום הפורים מתמלאים כל משאלותינו. ובס' **בית אברהם** כתב, שמצינו בנס פורים "ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים", וכן מצינו "על אשר שלח ידו ביהודים", ואמרו חז"ל כל הפושט יד נותנים לו. ואיתא בספרים דהיינו מה שאדם מבקש מהקב"ה ממלאים מבוקשו, ובפרט על שני ענינים הנ"ל שינצל מהרהורים רעים ומחשבות זרות, וכן מטומאת הדיים ידי עשו, אכן אין לך "פושט יד" ממי ששופך נפשו בתחינה לפני אביו שבשמים, לדרוש ישועה ולבקש לו רחמים על הכלל ועל הפרט". עכל"ק.

סגולה הנפלאה הזו של "כל הפושט יד נותנים לו" היא רק לימי הפורים הק' בכל שנה ושנה, אנו שומעים על אנשים הרצים מסוף העולם ועד סופו לזכות באיזו סגולה מפוקפקת שאין אנו יודעים מה טיבה, וכאן ממתינה הסגולה ליד המושטת לקחתה, והסגולה היא בבחינת איתמחי גברא ואיתמחי קמיעא. וכי למי אין בקשה בעניינים הרוחניים, כולם רוצים, כולם משתדלים, ובאים חז"ל ומבטיחים להיענות לכל בקשה, אך אין דורש ואין מבקש. עסוקים ב'מצוות' חשובות: מסכות, רעשנים, דינמיות, צבע. אנו צריכים להחליט שיותר לא ניתן ליצר להסיח דעתינו מן העיקר, נילחם עד חרמה. **(ספר חנוך לנער)**

איתא בספה"ק **"פרי צדיק"**: "אין מדקדקין במעות פורים אלא כל מי שפושט ידו ליטול נותנין לו, והקב"ה מקיים מצות זקנים ונותן צדקה לכל דורשי ישועתו בכל העניינים". עכל"ק. בספה"ק **"שם משמואל"** כתב: "על ידי המצוות שופעות כל היום הארות גדולות, ולאו דווקא בעת עשיית המצוות וקריאת המגילה, אלא שהמצוות פותחות שערי צדק, והשערים לא יסגרו עד הערב...".

דברים אלו וכאלו כשנמסרים לילדים הטהורים מעומק הלב חודרים עמוק עמוק וכבר בס"ד חג הפורים הק' נחקק להם אחרת. **הרה"ק מהרי"ד מבעלזא** זיע"א היה תמיד מעורר שיום המצוה נקראת ע"ש גומרה **(רש"י דברים ה, א)** מצוה אפשר לקיים אלא אם לומדים הלכותיה פשוטו כמשמעו גמורא הלכה, ספרי דרוש, כמו שמתחננים כל יום "ולעסוק בדברי תורה", להתעסק בדברי תורה לעשות עסק מהתורה והמצוות, כך בס"ד נחקק בעצמות, ונבלע בס"ד בדמם בבחי' תורתך בתוך מעי, הרי משה רבינו ע"ה תיקן לישראל: שואלים ודורשים בהלכות החג שלושים יום קודם החג, שואלין על הטעמים והמנהגים ומקורותיו, וכמה שיותר מתעסקים בנשמת החג, אז ב"יציאת צדיק"- היינו כשנפרדים מהחג- "עושה רושם" נשאר רשימה קדושה ומתגעגעים לשנה הבעל"ט מתי תבוא שוב לידי ואקיימנה.

הרה"ק רבי ברוך ממעז'יבוז זיע"א היה מפרש מה דאי' בגמ' (מגילה יז.) הקורא את המגילה למפרע לא יצא: מי שקורא את המגילה שזה דבר למפרע שהיה פעם, לא חש את המגילה במציאות- לא יצא.

הרה"ק רבי יודלי מדזיקוב זיע"א סיפר על קריאת המגילה אצל **כ"ק בעל "אהבת ישראל"** זיע"א שהיה בא אליו **הרה"ח ר' אליהו שטערן מדיבבא** ז"ל, כשהגיע לפסוק במגילת אסתר **"ומדוע אתה עובר את מצות המלך"** היה ר' אליהו פורץ בבכי סוער כאילו אליו מתכוונים, מדוע אתה עובר מצות המלך מלך מלכי המלכים הקב"ה, סיים הרה"ק ר' יודל' זיע"א הנ"ל: לא ידעתי על מי להתבונן על הה"ק ב' "אהבת ישראל" זיע"א או על החסיד רבי אליהו... זה נקרא לנשום את המגילה וזה אכן נחקק בעצמות. ידוע שכל מלך במגילה רומז למלך מלכי המלכים הקב"ה ודרך אגב ידוע היו צדיקים שעבודתם בפורים היתה ע"י שקיימו בפועל "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע" וכו'. **בהגהת יד אפרים** כותב: נראה לי בחזיון לילה "עד ולא עד בכלל" דהיינו לא חייבים ממש להשתכר, העירני **הרה"ח ר' מ. ו** הי"ו ששמע כמה פעמים מפ"ק של כ"ק אדמו"ר **האמרי חיים** זצ"ל שלא גרס 'להשתכר' ממש בפורים אלא לשתות יותר מהרגלו, והיה מפרש "ובוא עם המלך אל המשתה" **(אסתר ה, יד): ובוא עם המלך**- הקב"ה **אל המשתה**, שבשעת משתה היין להיות יחד עם דעת- **עם המלך** - הרי ההלכה ששתויי יין אסורים להכנס למקדש ודו"ק, וכל ערום יעשה מצוה זו בדעת.

הרה"צ רצמ"ז שליט"א מעורר תמיד: כולנו יודעים כשזוכים לחתן ילדים בס"ד כמה הכנות עושים להגיע בשעטו"מ לליל הכלולות, עול כבד מוטל על המחותנים- הזמנות- רשימות, לארגן כלי זמר, בגדים להם ולמשפ' וכו', שבת אויפרוף שבת שבע ברכות וכו', אך כיצד נראה אחד שיודע שיש תאריך לחתונה ואינו מדפיס שום הזמנות אינו מכין כלום לא מזמין אולם וכדו', הגיע תאריך המיועד ואין לו כלום, כל אחד מבין שאין שייך כזה מציאות אצל אדם שהוא מן הישוב. חז"ל אמרו (עירובין נד.) "האי עלמא כבי הילולא דמיא" עולם הזה דומה לחתונה, שבחתונה מתכוננים ומשקיעים, ולא די בזה אלא רוקדים ומפזזים בעוז ובעוצמה, וכל אחד יודע שאם רוצים א 'פרייליכע חתונה' צריכים להיות בעצמו פריילך ושמח ואז בס"ד יש שמחה. אם המחותן יישב לו בפנים חמוצות בחתונת בנו, השמחה ממעל לא תשפיע עליו, לכן חוץ מההכנה הגדולה שהוא חובת גברי לחג הפורים הק' - צריך בעצם חג הפורים להיות באנפין נהירין ובשמחה ולא מתוך מתחים ופנים חמוצות ח"ו, ואז בס"ד זה ייקלט לילדים שהם כמו נייר חלק ונקי, שחג הפורים הוא חג קדוש, חג שפשוט מתרוממים טפח למעלה ונחקק בנימי נפשם ומרגישים שבעצם יש כאן דבר עילאי ונשגב.

גדולי ישראל היו מוכיחים לנו שבדורינו אין כוחינו אלא בפה, והאמירה בפה ננצל אותה ביום השבת קודש כדי להעביר המסר לילדינו היקרים על המתנה הטובה שקריבה ובאה עלינו לטובה, ארבעים ושמונה שעות פורים- שושן פורים. הרי אם חרש שאינו שומע יכנס לאולם של חתונה הוא לא שומע תזמורת רק רואה תנועות ורואה אנשים קופצים רוקדים ומשתוללים... אומר לעצמו אנשים אלו חסרי דעה מה הם קופצים כמו חיות, כן הדבר, אם לא נכנים לילדים תוכן לתוך ליבם הם ירגישו כמו החרש הנ"ל ב..אולם השמחות, ששום מסר לא נקלט בו.

צדיקים פירשו עפ"מ דאי' בגמ' **(גיטין נה: נו.)** "ענוותנותו של רבי זכריה בן אבקולס החריבה ביתנו ושרפה את היכלנו": על כל אחד מוטל לבנות את ביתו כמקדש מעט, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, וכ' **באלשיך** הק' שחוב מוטל על כ"א ואחד שיעשה עצמו למקדש מעט, בהקרבת הקרבן יש עבודה רבה בביקור הקרבן ממום וכו'. אסור להורים להתנהג בענווה פסולה ולא להעביר מסרים של התרוממות והתעלות והשתמשות בענווה פסולה כגון "קשוט לעצמך ואח"כ קשוט לאחרים", או בטענה. לב יודע מרת נפשו כמה הוא רחוק מדברים אלו וע"ז פוטר עצמו מהינוך, לא כן הוא שזו ענווה פסולה שהחריבה בית מקדשינו היא מחריבה את המקדש מעט-ביתו. בהגיע לחינוך חובה עלינו להשמיע אדרבה הקול מעורר הכוונה, כשמשמיעים בקול את רצון ה' זהו מעורר כוונה גם למשמיע וזה חובת גברי של מצות החינוך.

כמו שאיתא בספה"ק **"תורת אמת"** – לובלין וזל"ק: "וכל ימי השנה יש כמה נפשות בישראל שאין להם שום הרגש שמחה של הקדושה, אמנם באמת ישנה להשמחה בתעלומות לב כל איש ישראל לפי ערכו, ובהגיע ימי הפורים יוכל כל נפש ישראל להרגיש השמחה הממונה בעומק פנימיותו בכל השנה". עכל"ק. זאת אומרת בפורים אפשרי לחדור לליבות שאלו שח"ו אין להם רגש במשך השנה, בפורים זה נפתח להם. בספר **'יהדות'** מביא: אמסור לך את אשר שמעתי משמו של מו"ר **הגאון ר' יוסף זצ"ל מבריסק.** כשנפרד ממנו **הגאון ר' נפתלי צבי יהודה זצ"ל מוולוז'ין (הנצי"ב)** ואמר לו הרב מבריסק: "הריני מאחל לכם ששני ה'תמידים' יהיו אצלכם כהלכתם", התקשה הרב מוולוז'ין לעמוד על סיבת ברכה זו ואמר: "ב-תמיד אחד יודע אני את כוונתו של מר: "שויתי ה' לנגדי תמיד", אבל ב-תמיד השני לא זכיתי לעמוד על דעתו". פירש הרב מבריסק את דבריו: **רבינו הרמ"א** הק' מתחיל הגהותיו בסעיף הא' של השו"ע בפסוק: "שויתי ה' לנגדי **תמיד**" ובסוף שו"ע או"ח מסיים הרמ"א: "טוב לב משתה **תמיד**", וכל הבקי בכל סעיפי השו"ע מהראשון עד האחרון, ומקיים את כל מה שכתוב בהם הרי שני ה- "תמידים" הם אצלו כהלכתם. עכשיו זה חג פורים משולב שמחת פורים עם השו"ע ולא ח"ו שהותרה הרצועה, תמיד יהודי מתנהג ע"פ התוה"ק.

נסיים עם הספה"ק 'חידושי הרי"ם' וזל"ק: "פורים זמן רצון לכל, שעת רעוא דרעוא, כל אחד יכול לפעול אצל השי"ת שימלא משאלות לבו לטובה. ההלכה מפורשת בשו"ע- אין מדקדקין במעות פורים כי מי שפושט יד ליטול- נותנים לו". עכל"ק.

מסופר על **הרה"ק משינאווא** שפ"א שם למקורביו בחג הפורים: הקב"ה מקיים את כל המצוות, איך הוא מקיים 'משלוח מנות'? אין זאת אלא על ידי שהוא משפיע לעמו ישראל בימי הפורים האלה מחילה סליחה וכפרה, בני חיי ומזוני, מטעם זה מה שכ' במגילה "ומשלוח מנות.. איש לרעהו" ולא נכתב 'ולשלוח מנות', כי הפסוק מתכוין גם להקב"ה השולח מנות לזרע אהוביו, 'איש' זה הקב"ה, 'רעהו' הם בני ישראל, המקבלים מאיתו יתברך מתנות טובות ביום זה. ע"כ.

אלו וכאלו תוסיפו להנחיל לילדים ובעז"ה נזכה להשפעות טובות במידה גדושה, א גוט שבת און אפרייליכע פורים ופרייליכע תמיד, אמן.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

ברכת מזל טוב
הנני לברך למע"כ ידידינו העסקן היקר והנעלה וידיד כל בית ישראל, כליל המעלות והמידות ומאיר פניו לכל אדם, אהוב על מכיריו, וענוות חן נסוכה על פניו, רב החסד והמעש, ואיש חי ורב פעלים אשר יום ולילה לא ישבות למען צרכיהם הפרטיים והכלליים של בני ישראל במסי"ג, אין גומרין עליו את ההלל
הר"ר **ראובן סקלר** הי"ו
לרגל שמחת נישואי בתו תחי'
עב"ג בשעטומ"צ
יהי רצון שיזכה לרוות רוב נחת מהם ומכל יוצ"ח, ויזכו לבנות בית נאמן בישראל לתפארת המשפחה החשובה. אכי"ר.

הודעה חשובה
משתה היין עם מורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א יתקיים אי"ה בליל פורים בביתו ר"ע 73 ב"ב
ומשתה היין ביום פורים יתקיים אי"ה בבית מדרשינו ר"ע 65 ב"ב לאחר תפילת מנחה בכלי שירה וזמרה. המבאים

לעילוי נשמת
הרה"ג ר' אברהם בן רבי יהודה זצ"ל בנשיטון
נלב"ע י"ג אדר
ת.נ.צ.ב.ה.

ברכת מזל טוב
הנני לברך לכבוד מעלת ידידינו היקר מחשובי אנ"ש בארה"ב הר"ר **מנחם שמואל הערבסט** הי"ז- בארא פארק- ארה"ב
לרגל שמחת נישואי בנו החשוב והיקר **אלימלך** עב"ג בשעטומ"צ יה"ר שיזכה לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס

לעילוי נשמת
יונה בן יהושע ז"ל
דבורה בת אברהם ע"ה
יעקב בן ציון ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

ברכת מזל טוב
הנני לברך חברינו היקר והנעלה, אשר זכה ושימש את כ"ק רבינו שליט"א, כלי מחזיק ברכה החתן **אלימלך הערבסט** הי"ז לרגל שמחת נישואיו עב"ג בשעטומ"צ
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל מתוך שובע שמחות וכט"ס

לזכר עולם יהיה צדיק
כ"ק מרן הרה"ק אדמו"ר רבינו אלעזר מנדל מלעלוב זיע"א בן כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק רבינו משה מלעלוב זיע"א
יומא דהילולא ט"ז אדר **(תרמ"ג) פורים המשולש**
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן
הונצח ע"י אחד מנכדי רבינו
זכותו הק' תגן עליו אכי"ר

יצחק בן לאה שיחי'
לרפואה שלימה
אנא התפללו לרפואתו
בימי חג הפורים ובכל עת

לקוראינו היקרים
שאלתינו ובקשתינו בימי הפורים כי תטו שכם להוצאות הגדולות של הגליון הק' המזכה רבבות ברחבי תבל.

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב

להארות הערות וכל ענין ניתן לשלוח לפקס המערכת: 057-796-2493